

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 03
Rotel 030104

DOM
2023-06-02
Stockholm

Mål nr
B 3568-21

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Attunda tingsrätts dom den 24 februari 2021 i mål nr B 4012-19, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 1)

Motpart (Åklagare)

Vice chefsåklagare Peter Salzberg
Åklagarmyndigheten
Riksenheten mot internationell och organiserad brottslighet

Klagande (Tilltalad)

Aram Barseghyan, 19690315-4190
Tingsvägen 31 Lgh 1204
191 60 Sollentuna

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Thomas Bodström
Advokatbyrån Bodström & Partners Stockholm AB
Box 3431
103 68 Stockholm

I hovrätten företrädd av advokat Celina Linderholm

SAKEN

Tjänstefel

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten fastställer tingsrättens dom.
2. Thomas Bodström får ersättning av staten med 67 950 kr. Av beloppet avser 51 660 kr arbete, 2 700 kr tidsspillan och 13 590 kr mervärdesskatt. Aram Barseghyan ska återbetala hela denna kostnad till staten.

Dok.Id 1936714

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 669 80

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Aram Barseghyan har yrkat att hovrätten ska frikänna honom från ansvar för tjänstefel och befria honom från skyldighet att återbetala försvararkostnaden i tingsrätten.

Åklagaren har motsatt sig att tingsrättens dom ändras.

Åklagaren har förklarat att han godtar tingsrättens bedömning av de moment i gärningsbeskrivningen som tingsrätten inte har funnit styrkta.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Utredningen i hovrätten

Åklagaren har, när det gäller de gärningar som är föremål för hovrättens prövning, åberopat samma bevisning i hovrätten som i tingsrätten. Aram Barseghyan har i hovrätten åberopat tilläggsförhör med sig själv.

Aram Barseghyan har i förhöret uppgett i huvudsak följande. Ambassaden prövade viseringsärenden från många storföretag i Sverige. Till skillnad från andra storföretag skickade Ericsson och Scania aldrig några listor med namn på inbjudna eller gav indikationer på kommande ansökningar. Varken svenska ambassaden eller andra Schengenländers ambassader hade tidigare haft några falska inbjudningar från svenska storföretag. De s.k. uteleverantörerna kontrollerade att de formella kraven i ansökningarna var uppfyllda men gjorde inte några bedömningar av ansökan, innan dessa skickades vidare till ambassaden. Han var under press från ambassadören att skyndsamt bevilja ansökningar från stora företag. Han ägnade 20–25 procent av sin arbetstid åt viseringsärenden.

Skuld och påföljd

Parterna har i hovrätten godtagit tingsrättens bedömningar i fråga om att Aram Barseghyans beslut om visering har skett vid myndighetsutövning samt i fråga om vilka krav som gällt vid utförande av uppgiften. Hovrätten gör för egen del inga andra bedömningar än de som tingsrätten gjort i dessa delar.

I fråga om det är bevisat att Aram Barseghyan har åsidosatt vad som gällt för uppgiften har tingsrätten utförligt redogjort för den utredning som åklagaren har lagt fram och hur denna har värderats. Hovrätten ansluter sig till tingsrättens överväganden även i denna del och anser alltså att det är utrett att Aram Barseghyan har åsidosatt vad som gällt för uppgiften genom att bevilja 61 viseringar baserade på oriktiga inbjudningar från Ericsson och Scania (nr 53–113 i gärningsbeskrivningen).

Inte heller när det gäller frågan om Aram Barseghyans uppsåt gör hovrätten någon annan bedömning än tingsrätten. Hovrätten tillägger i denna del följande. Aram Barseghyan måste ha insett att det fanns anledning att betvivla ansökningshandlingarnas äkthet och sanningsenlighet. Detta särskilt med hänsyn till den utbildning och erfarenhet av att bedöma viseringsärenden som Aram Barseghyan hade, den försiktighet som generellt gällde för ansökningar från afghanska medborgare, i synnerhet när det gällde flertalet inbjudningar till samma sammankomst, samt de uppenbara brister som ansökningshandlingarna uppvisade. När han trots detta, mot bättre vetande och utan föregående kontakt med de namngivna inbjudarna i Sverige, beviljade viseringar åsidosatte han med uppsåt vad som gällde för uppgiften. Vad som framkommit genom tilläggsförhöret med honom i hovrätten förändrar inte den bedömningen. Han ska därför dömas till ansvar för 61 fall av tjänstefel som inte kan bedömas som ringa. Påföljden ska bestämmas på det sätt som tingsrätten har gjort.

Sammanfattningsvis innebär hovrättens bedömningar att tingsrättens dom inte ska ändras i någon del.

Ersättning till försvararen

Thomas Bodström har begärt ersättning för arbete i drygt 48 timmar. Mot bakgrund av uppdragets art och omfattning i hovrätten och vad som framgår av arbetsredogörelsen anser hovrätten att han får anses vara skäligen tillgodosedd med ersättning motsvarande 35 timmars arbete.

Med hänsyn till vad som framkommit i hovrätten om Aram Barseghyans ekonomiska förhållanden ska han till staten återbetala hela kostnaden för försvararen i hovrätten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2023-06-30

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Henrik Matz och Viktoria Thörnqvist, adjungerade rådet Richard Perez, referent, samt nämndemännen Inger Linge och Jabin Ezdani Khan.

ATTUNDA TINGSRÄTT
Avdelning 3

DOM
2021-02-24
meddelad i
Sollentuna

Mål nr: B 4012-19

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad

Aram Barseghyan, 19690315-4190
Tingsvägen 31 Lgh 1204
191 60 Sollentuna

Offentlig försvarare:

Advokat Thomas Bodström
Advokatbyrån Thomas Bodström AB
Box 3431
103 68 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagare Arne Fors
Åklagarmyndigheten
Riksenheten mot internationell och organiserad brottslighet
Box 57
101 21 Stockholm

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

Tjänstefel, 20 kap 1 § 1 st brottsbalken
2015-07-07 -- 2015-11-06, 61 fall

Åtal som den tilltalade frikänns från

Grovt tjänstefel, 20 kap 1 § 2 st brottsbalken
2014-11-12 -- 2015-12-16, 61 fall

Påföljd m.m.

1. Villkorlig dom
2. Dagsböter 80 om 220 kr

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Advokaten Thomas Bodström får ersättning av staten med 327 003 kr. Av beloppet avser 253 650 kr arbete, 7 178 kr tidsspillan, 774 kr utlägg och 65 401 kr mervärdesskatt.
2. Aram Barseghyan ska betala 65 000 kr av den totala kostnaden om 343 391 kr för försvaret till staten.

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress

Tingsvägen 11

Telefon

08-561 696 03

Öppettider

måndag - fredag

08:00-16:30

Postadress

Box 940

191 29 Sollentuna

E-post

Malavdelning3.attunda.tingsratt@dom.se

Webbplats

www.attundatingsratt.domstol.se

Innehåll

1	YRKANDEN M.M.	3
2	UTREDNING	13
3	DOMSKÄL.....	14
3.1	Aram Barseghyans prövning av viseringsärendena har utgjort myndighetsutövning	14
3.2	Gäller vid utförande av uppgiften vad åklagaren har påstått?.....	14
3.2.1	Vad som avses med ”vad som gäller för uppgiften”	14
3.2.2	Vad som allmänt gäller vid beslut om Schengenvisering	16
3.2.3	Krav 2) på kontroll av betydande svenskt intresse och krav 3) på kontroll av inbjudan.....	18
3.2.4	Krav 4) på medel för uppehälle och logi.....	28
3.2.5	Krav 5) på medicinsk reseförsäkring	30
3.2.6	Krav 6) på samtycke från vårdnadshavare	32
3.2.7	Slutsats angående påstådda krav.....	33
3.3	Har åklagaren bevisat att Aram Barseghyan uppsåtligen har åsidosatt vad som gällt för uppgiften, på sätt åklagaren har påstått?.....	34
3.3.1	Beviskravet i brottmål	34
3.3.2	Frågan om ofullständiga akter och ej dokumenterade kontakter	34
3.3.3	Övergripande omständigheter som anförts till stöd för åtalet	37
3.3.4	Krav 5) på medicinsk reseförsäkring och förekomsten av en lista	45
3.3.5	Krav 6) på samtycke från vårdnadshavare	49
3.3.6	Krav 3) på kontroll av inbjudan och 4) på medel för uppehälle och logi 51	
3.3.7	Slutsats angående bevisade åsidosättanden.....	64
3.4	Gärningarna är att rubricera som tjänstefel av normalgraden och har ett samlat straffvärde om fängelse sex månader	65
3.5	Straffmättningsvärde och påföljdsval	66
3.6	Övrigt	68

1 YRKANDEN M.M.

Åklagaren har yrkat att Aram Barseghyan ska dömas för *grovt tjänstefel* (20 kap 1 § 2 st. brottsbalken) enligt följande gärningsbeskrivning.

Aram Barseghyan har under tiden februari 2012 t.o.m. augusti 2016 varit tjänstledig från sin tjänst på Migrationsverket. Han har under denna tid varit anställd på Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) med placering på migrationsavdelningen vid Sveriges ambassad i Islamabad i Pakistan. Han har haft en arbetsledande ställning och varit väl förtrogen med gällande regler och praxis avseende viseringsärenden.

Han har under sin tid vid ambassaden i Islamabad vid myndighetsutövning fattat beslut om Schengen-visering för afghanska medborgare i sammanlagt 122 ärenden. Besluten har bland annat grundat sig på oriktiga inbjudningar från Svensk Afghansk Foundation (SAF), Telefonaktiebolaget LM Ericsson (Ericsson), Scania CV AB (Scania) och International Afghan Women Organization & Afghan Swedish Organization (IAWO).

Han har i denna myndighetsutövning under tiden november 2014 t.o.m. december 2015 uppsåtligen genom handling eller underlåtenhet åsidosatt vad som gällt för uppgiften vid prövningen av viseringsansökningar från afghanska medborgare som velat besöka Sverige.

Åsidosättandet har bestått i följande:

- 1) Han har beviljat viseringar trots att kraven inte varit uppfyllda enligt utlänningslagen (2005:716) och Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 810/2009 om införande av en gemenskapskodex om viseringar (viseringskodex).
- 2) Han har inte gjort tillräcklig riskbedömning genom att kontrollera att SAF:s och IAWO:s verksamheter haft ett betydande svenskt intresse, trots att det förelegat rimliga tvivel på sökandenas avsikt att lämna medlemsstaternas territorium innan sökta viseringar löpt ut.
- 3) Han har inte kontrollerat att inbjudningar från Ericsson, Scania, SAF och IAWO varit riktiga, trots att det förelegat rimliga tvivel på äktheten hos de styrkande handlingar som sökandena lämnat in eller på innehållets sanningsenlighet.
- 4) Han har inte kontrollerat att det funnits tillräckligt med medel för sökande för uppehälle och logi i Sverige.
- 5) Han har inte kontrollerat att handlingar avseende medicinsk

Avdelning 3

reseförsäkring varit lämpliga och giltiga.

6) Han har inte inhämtat samtycke från vårdnadshavare när sökande varit barn.

Aram Barseghyan har fattat felaktiga beslut i följande ärenden:

Beslutsdatum	Beteckning	Sökande	Inbjudare	Åsidosättand
1) 141107 och 141113	50171610	Rahima Massoud (880628)	SAF	1-5
2) 141107 och 141113	50171612	Roo Gul (590421)	SAF	1-5
3) 141107 och 141112	50171617	Suhila Abdul Samad (890102)	SAF	1-5
4) 141107 och 141113	50171628	Haji Saida Khan (350820)	SAF	1-5
5) 141107 och 141113	50171635	Mohammad Yasir Suliman Khil (550415)	SAF	1-5
6) 141107 och 141113	50171674	Maihan Hazara (611103)	SAF	1-5
7) 141107 och 141112	50171693	Fahima Qaderi (881225)	SAF	1-5
8) 141107 och 141112	50171725	Shkuria Sadat (871208)	SAF	1-5
9) 141107 och 141113	50171727	Jan Bibi Afghan (800503)	SAF	1-5
10) 150212	50237321	Sardar Salehzada (770305)	SAF	1-5
11) 150212	50237322	Sayed Tariq Tariqi (730428)	SAF	1-5
12) 150212	50237324	Uzra Nadri (551007)	SAF	1-5
13) 150212	50237325	Zarin Gul Qayomi (670524, asylsökande)	SAF	1-5
14) 150212	50237326	Ahmad Yaseer (791101)	SAF	1-5
15) 150212	50237328	Fazlurahman Fazli (810309)	SAF	1-5

16) 150212	50237330	Habiba Habibi (790514)	SAF	1-5
17) 150212	50237334	Habiba Hamidi (740511)	SAF	1-5
18) 150212	50237337	Hamidullah Noori (770822, asylsökande)	SAF	1-5
19) 150212	50237338	Khisrow Rashidi (890409)	SAF	1-5
20) 150212	50237339	Lina Ayobi (770324)	SAF	1-5
21) 150212	50237341	Mahira Sultani (640324)	SAF	1-5
22) 150212	50237342	Mohebullah Wahdi (850322)	SAF	1-5
23) 150212	50237344	Sanjar Mosazada (800423)	SAF	1-5
24) 150225	50247668	Ahmad Omid (090503)	SAF	1-5
25) 150225	50247670	Samira Nazar Mohammad (800201)	SAF	1-5
26) 150225	50247681	Amir Jan Malik Mir (730105)	SAF	1-5
27) 150225	50247682	Esmatullah Hedayat (950317)	SAF	1-5
28) 150225	50247683	Fahim Amiri (050509)	SAF	1-6
29) 150225	50247684	Faiz Mohammad Faizi (851231)	SAF	1-5
30) 150225	50247685	Fareed Hakimi (760405)	SAF	1-5
31) 150225	50247686	Farid Mohammad Karim (860206)	SAF	1-5

32) 150225	50247687	Farima Amiri Mohammad Azeem (690210)	SAF	1-5
33) 150225	50247688	Fatema Afshar (960905)	SAF	1-5
34) 150226	50247690	Hassibullah Afzali (100605)	SAF	1-6
35) 150225	50247698	AB Rafe AB Naser (871031)	SAF	1-5
36) 150226	50247699	Ahmad Afzali (060605)	SAF	1-4, 6
37) 150225	50247701	Marjan Mohammad Ebrahim (960404)	SAF	1-5
38) 150225	50247702	Maryam Fetrat Mohammadshafi (910201)	SAF	1-5
39) 150225	50247703	Masiullah Esmali (920423)	SAF	1-5
40) 150225	50247705	Mohammad Aref Mohammad Zaheer (930211)	SAF	1-5
41) 150225	50247707	Mursal Ahmadi Gul Ahmad (900101)	SAF	1-5
42) 150225	50247708	Negina Ibrahimi (950727)	SAF	1-5
43) 150225	50247709	Rabia Afzali Noor Ali (730807)	SAF	1-5
44) 150225	50247710	Rahela Mohammad Amin	SAF	1-5
45) 150225	50247711	Samir Samim Naimullah (891102)	SAF	1-5
46) 150225	50247713	Shabnam Bashir Ahmad (940105)	SAF	1-5

47) 150225	50247714	Shafiqullah Mohammad Ishaq	SAF	1-5
48) 150225	50247716	Shakela Amir Muhammad (741028)	SAF	1-5
49) 150225	50247717	Timor Shah Faqiri (700903)	SAF	1-5
50) 150225	50247719	Tughrol Ezatullah (900806)	SAF	1-5
51) 150225	50247720	Yalda Bahar (770612)	SAF	1-5
52) 150225	50247721	Hosai Shirzad (950703)	SAF	1-5
53) 150707	50365263	Ahmad Waleed Taheri (790308, asylsökande)	Ericsson	1, 3-5
54) 150707	50365416	Hasibullah Qurishi (850614, asylsökande)	Ericsson	1, 3-5
55) 150707	50365427	Samira Afzali (730114)	Ericsson	1, 3-5
56) 150707	50365436	Roya Rashidi (650809, asylsökande)	Ericsson	1, 3-5
57) 150707	50365617	Zaheer Altaf (791126)	Ericsson	1, 3-5
58) 150707	50365621	Eisa Hashimi (750701)	Ericsson	1, 3-5
59) 150707	50365625	Osman Rahimi (860324)	Ericsson	1, 3-5
60) 150707	50365626	Raz Mohammad Ayar (550913)	Ericsson	1, 3-5
61) 150707	50365628	Zia Alhaq Zadran (50365628)	Ericsson	1, 3-5

62) 150707	50365630	Abdul Rahman Rahmani (850526)	Ericsson	1, 3-5
63) 150707	50365631	Gul Ahmad Sadiqi (630407)	Ericsson	1, 3-5
64) 150707	50365633	Ghulam Sediq Sediqi (710610)	Ericsson	1, 3-5
65) 150707	50365634	Jamshed Hamdard (860625)	Ericsson	1, 3-5
66) 150707	50365639	Atif Atif (821221)	Ericsson	1, 3-5
67) 150707	50365641	Sardasht Afzali (7303029)	Ericsson	1, 3-5
68) 150707	50365642	Fatima Hussaini (750428)	Ericsson	1, 3-5
69) 150707	50365643	Masuda Azati (710929)	Ericsson	1, 3-5
70) 150707	50365647	Faiz Rahman Salehi (740714)	Ericsson	1, 3-5
71) 150707	50365648	Froozan Hazrati (860101)	Ericsson	1, 3-5
72) 150707	50365649	Omira Mirdad (590520)	Ericsson	1, 3-5
73) 150707	50365650	Shirzaman Dastyar (530319)	Ericsson	1, 3-5
74) 150723	50382286	Nabila Popal (920826)	Ericsson	1, 3-5
75) 150723	50382287	Nooria Salehi (881208)	Ericsson	1, 3-5
76) 150723	50382289	Parwin Stanekzai (620311)	Ericsson	1, 3-5
77) 150723	50382292	Shukrya Hamidi (611202)	Ericsson	1, 3-5
78) 150723	50382293	Tamana Askar Zada (920611)	Ericsson	1, 3-5

79) 150723	50382294	Zuhal Azizi (930104)	Ericsson	1, 3-5
80) 150723	50382297	Sayed Sooltaan Baghlani (591227)	Ericsson	1, 3-5
81) 150723	50382300	Zarifa Malik Zada (841102)	Ericsson	1, 3-5
82) 150723	50382301	Doorkhanay Shour (850827)	Ericsson	1, 3-5
83) 150723	50382303	Bahara Timori (790607)	Ericsson	1, 3-5
84) 150723	50382332	Farzana Sayedi (860308)	Ericsson	1, 3-5
85) 150723	50382335	Mohamad Hashim Azami (640727)	Ericsson	1, 3-5
86) 150723	50382336	Mohammad Nasir Khpelwok (900212)	Ericsson	1, 3-5
87) 150723	50382337	Ramia Malik Zada (900202)	Ericsson	1, 3-5
88) 150723	50382338	Sayida Khan Noori (880625)	Ericsson	1, 3-5
89) 150723	50382339	Ahmad Mushfiq Frotan (890329)	Ericsson	1, 3-5
90) 150723	50382341	Ahmad Samim (920622)	Ericsson	1, 3-5
91) 150723	50382342	Ahmad Tawab Habiby (950119)	Ericsson	1, 3-5
92) 150723	50382343	Ajmal Parsa (881224)	Ericsson	1, 3-5
93) 151106	50532435	Mohammad Nasir Gulzad (871105)	Scania	1, 3-5
94) 151106	50532436	Faisal Omar (900627)	Scania	1, 3-5
95) 151106	50532441	Khwaja Ramin Sediq (870805)	Scania	1, 3-5

96)	151106	50532442	Hanifa Hanifi (700215)	Scania	1, 3-5
97)	151106	50532445	Parwiz Rahimi (850512)	Scania	1, 3-5
98)	151106	50532446	Hashmatullah Wali (710302)	Scania	1, 3-5
99)	151106	50532447	Mohammad Masoom Niazi (471229)	Scania	1, 3-5
100)	151106	50532448	Mohammad Ayob Haidari (900811)	Scania	1, 3-5
101)	151106	50532451	Sakina Ghafori (770501)	Scania	1, 3-5
102)	151106	50532452	Poarasto Sarwari (790908)	Scania	1, 3-5
103)	151106	50532455	Milad Hakimyar (810408)	Scania	1, 3-5
104)	151106	50532457	Mohammad Akbar (900305)	Scania	1, 3-5
105)	151106	50532459	Mina Sadri (760806)	Scania	1, 3-5
106)	151106	50532464	M. Ayoob Akrami (780902)	Scania	1, 3-5
107)	151106	50532466	Pashtoon Hassani (580412)	Scania	1, 3-5
108)	151106	50532468	Gulabuddin Enaam (680409)	Scania	1, 3-5
109)	151106	50532470	Lina Noor (750303)	Scania	1, 3-5
110)	151106	50532472	Shahnaz Sayedi (720621)	Scania	1, 3-5
111)	151106	50532476	Waheedullah Aman (870409)	Scania	1, 3-5
112)	151106	50532481	Mohammad Noman Azim (900814)	Scania	1, 3-5
113)	151106	50532485	Noorulhaq Noori (670430)	Scania	1, 3-5

114) 151216	50599277	Sharifa Sahar (880331)	IAWO	1-3, 5
115) 151216	50599278	Muhammad Farid (540321)	IAWO	1-3, 5
116) 151216	50599282	Muhammad Ali (580103)	IAWO	1-3, 5
117) 151216	50599690	Nazia Azimi (910208)	IAWO	1-3, 5
118) 151216	50599691	Maryam Sharifi (880309)	IAWO	1-3, 5
119) 151216	50599709	Momena Nabi Zada (550727)	IAWO	1-3, 5
120) 151216	50599804	Mari Haji Wazir (690305)	IAWO	1-3, 5
121) 151216	50599811	Mari Mohammad Mohssin (620321)	IAWO	1-3, 5
122) 151216	50599819	Shir Mohammad Abdullah (870704)	IAWO	1-3, 5

Brotten är att bedöma som grova av följande skäl:

- Aram Barseghyan har vid upprepade tillfällen allvarligt missbrukat sin ställning.
- Brotten har för det allmänna medfört allvarligt förfång på grund av att gärningen inneburit en risk för olaglig invandring till Schengenområdet i strid med Sveriges internationella åtaganden att upprätthålla yttre gräns och risk för Schengenstaternas säkerhet samt risk för att sökande inte haft för avsikt att lämna medlemsstaternas territorium när den sökta viseringen löpt ut.
- Brotten har för enskilda medfört en otillbörlig förmån som är betydande genom att enskilda på icke legitima grunder tilldelats visering och tillträde till Schengenområdet.

Åklagaren har klargjort att de i punkterna 2)-6) angivna åsidosättandena är preciseringar av påståendet i punkten 1), att Aram Barseghyan har beviljat viseringar trots att kraven inte var uppfyllda enligt utlänningslagen och viseringskodexen. Åklagarens påstående är alltså att Aram Barseghyan genom

Avdelning 3

punkterna 2)-6) har åsidosatt krav som finns i utlänningslagen och/eller viseringskodexen.

Åklagaren har därtill klargjort att den riskbedömning som avses i påstått åsidosättande 2) är en bedömning av risken för att sökanden inte har för avsikt att lämna medlemsstaternas territorium när den visering som sökanden ansökt om löper ut. Han har även uppgett att påstådd brist avseende riskbedömningen är fristående från de åsidosättanden som görs gällande i punkterna 3)-6). Den justering åklagaren har gjort under huvudförhandlingen innebär vidare att den påstått bristande riskbedömningen endast består i att Aram Barseghyan under angivna förhållanden brutit när det gäller kontrollen av SAF:s och IAWO:s verksamheter. Det kan inte förstås på annat sätt än att påstådd brist 2) endast gäller ärenden med inbjudningar från dessa två organisationer.

Åklagaren har också såvitt gäller påstått åsidosättande 5) klargjort att annat inte påstås än att sökandena har gett in handlingar avseende medicinsk reseförsäkring. Enligt åklagaren har det dock ålegat Aram Barseghyan att kontrollera så att handlingarna avseende medicinsk reseförsäkring varit lämpliga och giltiga.

Åklagaren har vidare anfört att om tingsrätten inte skulle finna bevisat att Aram Barseghyan har begått gärningarna med uppsåt så ska tingsrätten inte pröva om de är begångna av oaktsamhet, utan han ska i så fall frikännas.

Aram Barseghyan har förnekat gärningarna. Han har vidgått att det kan finnas fel i de ärenden som avses, men gjort gällande att inte har haft något uppsåt till gärningarna och att eventuella fel under alla förhållanden är att anse som ringa.

Det kan redan här antecknas att Aram Barseghyan delgavs stämningsansökan den 13 juni 2020 och att de påstådda gärningarna till och med åklagarens nummer 52) i

gärningsbeskrivningen är preskriberade för det fall tingsrätten inte skulle bedöma de gärningarna som grova utan som tjänstefel av normalgraden.

2 UTREDNING

Aram Barseghyan har hörts. På åklagarens begäran har även vittnena Alicia Godoy Canal, David Lindstrand, Elisabeth Manzi och Per Hillström, hörts.

Vittnet Alicia Godoy Canal började arbeta på ambassaden i Pakistan under år 2013. Aram Barseghyan var hennes chef. De handlade båda viseringsärenden avseende Pakistan och Afghanistan.

Vittnet David Lindstrand ingick i den grupp på Migrationsverket som i efterhand har granskat Aram Barseghyans handläggning av de ärenden som åtalet avser.

Elisabeth Manzi har hörts eftersom inbjudningar från Ericsson har formulerats som om hon ansvarade för dem.

Per Hillström har hörts eftersom inbjudningarna från Scania har formulerats som om han ansvarade för dem.

Åklagaren har som skriftlig bevisning åberopat Migrationsverkets åtalsanmälan, Migrationsverkets anmälan till Personalansvarsnämnden, överlämnande från Migrationsverkets tillsynsavdelning, utredning från Migrationsverket, avslagsbeslut, olika promemorior, tjänsteanteckning, Migrationsverkets gransknings-PM, pärmar med handlingar avseende de olika ärendena, statistik från Migrationsverket, ansökan om organisationsnummer för Svensk Afghansk Foundation (SAF) samt rutinhandbok och viseringshandbok från Migrationsverket.

Aram Barseghyan har som bevisning åberopat framställningar om komplettering av förundersökningen, Migrationsverkets åtalsanmälan och Migrationsverkets anmälan till Personalansvarsnämnden.

3 DOMSKÄL

3.1 Aram Barseghyans prövning av viseringsärendena har utgjort myndighetsutövning

Enligt 20 kap. 1 § brottsbalken döms för tjänstefel den som uppsåtligen eller av oaktsamhet vid myndighetsutövning genom handling eller underlåtenhet åsidosätter vad som gäller för uppgiften. En första förutsättning för ansvar för tjänstefel är alltså att gärningarna har skett vid myndighetsutövning. Det står klart att Aram Barseghyan under den som åklagaren har angett i gärningsbeskrivningen var anställd av Utrikesdepartementet med placering på migrationsavdelningen vid Sveriges ambassad i Islamabad i Pakistan. Det står också klart att han under den tiden har fattat beslut i de 122 ärendena som åklagaren har preciserat i gärningsbeskrivningen. Han har därigenom i sin tjänsteutövning fattat beslut som för enskilda inneburit förmåner, rättigheter eller skyldigheter (se prop. 1975:78 s. 180). Hans handläggning och prövning av de aktuella ansökningarna om Schengenvisering har således skett vid myndighetsutövning.

3.2 Gäller vid utförande av uppgiften vad åklagaren har påstått?

3.2.1 Vad som avses med ”vad som gäller för uppgiften”

En andra förutsättning för straffansvar för tjänstefel är att Aram Barseghyan genom handling eller underlåtenhet åsidosatt vad som gällt för uppgiften. Uttrycket ”vad som gäller för uppgiften” tar sikte på vad som i den aktuella situationen skulle ha

Avdelning 3

varit ett godtagbart handlande (NJA 2017 s. 491). Ledning i det hänseendet får i första hand hämtas från regler som tar sikte på hur en viss uppgift ska handläggas, t.ex. rättegångsbalkens regler, förfaranderegler i förvaltningslagen eller myndighetsföreskrifter som direkt angår myndighetsutövningen (se prop. 1988/89:113 s. 24). Vid bedömningen av om gärningen inneburit ett åsidosättande av vad som gäller för uppgiften måste också beaktas sådana tolkningsdata som kan vara relevanta för bedömningen av tillämpningsområdet för en författningsbestämmelse. Tjänstefelansvar kan därför grundas på underlåtenhet att beakta förarbetsuttalanden (NJA 2005 s. 385).

Även andra normer och påbudna handlingsmönster får vägas in i bedömningen av om en viss handling eller underlåtenhet strider mot vad som gäller för uppgiften (jfr NJA 2008 s. 567). Hänsyn ska tas till andra principer än sådana som har kommit till uttryck i lag eller författning endast då ett visst handlingsmönster ter sig självklart och naturligt och då det framstår som uppenbart oriktigt att detta handlingsmönster inte iakttagits (prop. 1988/89:113 s. 15 och 24). Om ett handlande är i linje med vad som är allmänt vedertaget i en situation, men strider mot en klar och entydig handlingsregel för situationen, bör det ändå var tal om ett åsidosättande av vad som gäller för uppgiften (M. Roos, Lexino kommentar till 20 kap. 1 § brottsbalken, avsnitt 2.4, JUNO, senast genomgången 1 september 2017).

Även om ett handlande inte är godtagbart, dvs. även om handlandet innebär ett åsidosättande av uppgiften, är det emellertid inte alltid straffbart som tjänstefel. Det krävs också att gärningsmannen har haft uppsåt eller varit oaktsam i förhållande till att handlandet eller underlåtenheten inneburit att vad som gäller för uppgiften har åsidosatts. I det här fallet har åklagaren endast påstått uppsåt.

3.2.2 *Vad som allmänt gäller vid beslut om Schengenvisering*

Begreppet Schengenvisering definieras i 1 kap. 4 a § utlänningslagen. Med Schengenvisering avses en visering enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 810/2009 av den 13 juli 2009 om införande av en gemenskapskodex om viseringar (viseringskodexen). Av 2 kap. 3 § utlänningslagen framgår att en utlänning som reser in i eller vistas i Sverige ska ha Schengenvisering eller nationell visering (från denna regel görs i 2 kap. 8 a § utlänningslagen vissa undantag som inte är aktuella i det här fallet). När det gäller de villkor som ska vara uppfyllda för att en Schengenvisering ska beviljas hänvisas i 3 kap. 1 § utlänningslagen till viseringskodexen. Flertalet av viseringskodexens bestämmelser började tillämpas den 5 april 2010 och kodexen, som är en EU-förordning, är direkt tillämplig i Sverige. Villkoren för utfärdande av en Schengenvisering regleras uttömmande i viseringskodexen.

Viseringskodexen skiljer på enhetlig visering, visering med territoriellt begränsad giltighet och visering för flygplatstransitering. Enhetlig visering gäller enligt artikel 2.3 inom medlemsstaternas hela territorium. Det framgår av flera av de inledande skälen till viseringskodexen att den utgör en utveckling av det internationella regelverk som kallas Schengenregelverket (se t.ex. skäl 31 och 38). I förarbeten har det angetts att Schengensamarbetet har två syften. Det ska dels främja den fria rörligheten för personer, dels stärka åtgärderna mot internationell kriminalitet och olaglig invandring. För att den fria rörligheten för personer inte ska leda till ökad internationell brottslighet och olaglig invandring innefattar Schengensamarbetet ett antal olika kompensatoriska åtgärder i form av bland annat yttre gränskontroll, polisiärt och rättsligt samarbete samt regler om transportörsansvar. (Se prop. 2010/11:121 s. 11.)

Enligt artikel 51 i viseringskodexen ska handläggningsanvisningar för den praktiska tillämpningen av bestämmelserna i förordningen utarbetas på så sätt att ett

Avdelning 3

harmoniserat genomförande av dessa bestämmelser säkras. Den Europeiska kommissionen har publicerat en handledning för handläggning av viseringsansökningar och ändring av utfärdade viseringar (kommissionens beslut K (2010) 1620 av den 19 mars 2010, i fortsättningen benämnd Handledningen). Av Handledningens förord framgår att dess syfte är att ge handlägningsanvisningar, dvs. riktlinjer, god praxis och rekommendationer, för medlemsstaternas konsulära personal och personal vid andra myndigheter med ansvar för att pröva och besluta om viseringsansökningar samt för personal vid myndigheter med ansvar för att ändra utfärdade viseringar. Vidare framgår det av Handledningen att den inte är rättsligt bindande utan syftar till att säkra en harmoniserad tillämpning av de rättsliga bestämmelserna. Även om Handledningen således inte är rättsligt bindande anser tingsrätten att den mot bakgrund av dess syfte och i likhet med uttalanden i förarbetena till lagstiftning och prejudikat (se prop. 1975:78, s. 180) måste anses utgöra ett viktigt verktyg vid tolkning och tillämpning av viseringskodexen, inte minst för att åstadkomma en enhetlig tillämpning i samtliga medlemsländer.

Åklagaren har som bevisning åberopat Migrationsverkets handbok i migrationsärenden, Visering, skapad 2006-04-21, uppdaterad 2015-10-05 (fortsättningsvis Handboken). Handboken är relevant såsom tolkningsdata vid tolkningen av viseringskodexen och vid bedömningen av om åklagaren har bevisat att Aram Barseghyan med uppsåt har åsidosatt viseringskodexen. Om ett krav behandlas i handboken talar det för att Aram Barseghyan också har känt till det kravet. Enligt vad som antecknats därå uppdaterades den åberopade handboken den 5 oktober 2015, flertalet av nu aktuella beslut om visering har meddelats dessförinnan. Handboken är av särskilt intresse för de beslut som meddelats i tiden efter den 5 oktober 2015, men visar även såvitt gäller beslut dessförinnan på hur viseringskodexen ska tolkas.

3.2.3 *Krav 2) på kontroll av betydande svenskt intresse och krav 3) på kontroll av inbjudan*

Åklagarens gärningsbeskrivning innefattar påståenden om ett antal krav som beslutsfattaren hade bort uppfylla vid prövningen av ansökningar om Schengenvisering. Åklagaren har i gärningsbeskrivningen gjort en avgränsning på så vis att kraven ska följa av viseringskodexen eller utlänningslagen. Som tingsrätten redan varit inne på innehöll dock inte utlänningslagen i sig, utöver hänvisningen till viseringskodexen, några villkor för Schengenvisering eller regler om handläggning av sådana ansökningar. Tingsrätten kommer i detta och följande avsnitt att ta ställning till om de krav som åklagaren gör gällande verkligen följde av viseringskodexen.

Åklagarens gärningsbeskrivning innefattar ett påstående om att beslutsfattaren enligt viseringskodexen skulle uppfyllt följande vid prövningen av ansökningar om Schengenvisering.

2) Beslutsfattaren skulle i sin bedömning av risken för ej återvändande kontrollera att inbjudarna utgjorde ett betydande svenskt intresse, när det förelåg rimliga tvivel om sökandens avsikt att lämna medlemsstaternas territorium innan sökta viseringar löpte ut.

3) Beslutsfattaren skulle kontrollera att inbjudningar var riktiga, när det förelåg rimliga tvivel på äktheten hos de styrkande handlingar som sökandena hade lämnat in eller på innehållets sanningsenlighet.

3.2.3.1 Vad som står i viseringskodexen, Handledning och Handboken när det gäller krav 2) och 3)

I artikel 14.1 viseringskodexen redovisas vilka handlingar som ska ges in av den som ansöker om en enhetlig visering för att styrka att inresevillkoren är uppfyllda.

Där anges bland annat:

a) Handlingar som visar på syftet med resan.

Avdelning 3

d) Information som gör det möjligt att bedöma sökandens avsikt att lämna medlemsstaternas territorium innan giltighetstiden för den önskade viseringen löper ut.

I bilaga II till viseringskodexen finns en förteckning, som inte är uttömmande, över sådana s.k. styrkande handlingar. Här nämns under avsnitt A dokumentation som har med resans syfte att göra. Vid resor i arbetet kan de styrkande handlingarna omfatta t.ex. inbjudan från ett företag eller en myndighet att delta i möten, konferenser, handels- eller industrievenemang eller evenemang med tjänsteanknytning, inträdesbiljetter till mässor och kongresser och handlingar som styrker sökandens anställning (ställning) i företaget. Vid resor i samband med politiska eller kulturella evenemang kan de styrkande handlingarna omfatta inbjudningar, inträdesbiljetter, anmälningar eller program.

Under avsnitt B bilaga II till viseringskodexen finns handlingar upptagna som gör det möjligt att bedöma sökandens avsikt att lämna medlemsstaternas territorium, bland annat bokning av återresa eller returbiljett, bevis för ekonomiska tillgångar i bosättningslandet, anställningsbevis, bankkontoutdrag, handling som styrker äganderätt till fastighet och bevis på integration i bosättningslandet (familjeband, yrkesställning).

Artikel 21 i viseringskodexen avser kontroll av inresevillkoren och riskbedömning. Enligt artikel 21.1 bör särskild uppmärksamhet ägnas åt att bedöma huruvida sökanden utgör en risk för olaglig invandring och huruvida han eller hon har för avsikt att lämna medlemsstaternas territorium när viseringen löper ut. Av artikel 21.3 b framgår att konsulatet, när det kontrollerar om sökanden uppfyller inresevillkoren, ska kontrollera sökandens skäl rörande den avsedda vistelsens syfte. Bedömningen av en ansökan ska särskilt grundas på äktheten och tillförlitligheten hos de handlingar som lagts fram (artikel 21.7). Konsulaten kan i

Avdelning 3

motiverade fall kalla sökanden till en intervju och begära ytterligare handlingar (artikel 21.8).

En ansökan om visering ska avslås bland annat om sökanden inte kan styrka ändamålet för den planerade vistelsen (artikel 32.1 a ii). En ansökan ska vidare avslås om det föreligger rimliga tvivel på äktheten hos de styrkande handlingar som sökanden lämnat in eller på innehållets sanningsenlighet, tillförlitligheten hos sökandens utsagor eller dennes avsikt att lämna medlemsstaternas territorium innan den sökta viseringen löper ut (artikel 32.1 b).

I handledningens del II punkt 7.1 anges, angående den prövning som ska ske enligt viseringskodexens artikel 21, att viseringsansökan ska prövas för att bedöma risken för olaglig invandring och den sökandes avsikt att lämna medlemsstaternas territorium innan giltighetstiden för den önskade viseringen löper ut. Vidare anges att hur ingående granskningen bör vara beror på den risk som den sökande utgör med hänsyn tagen till hans eller hennes nationalitet, lokala förhållanden, profil och personliga historia. Varje ansökan ska bedömas för sig och på grundval av all tillgänglig information. Vid prövningen av en ansökan ska konsulatet ta hänsyn till äktheten och tillförlitligheten hos de handlingar som lagts fram (del II punkt 7.3). I Handledningen del II punkt 7.5 anges bland annat att konsulatet särskilt ska kontrollera om det uppgivna syftet med den planerade vistelsen är logiskt och trovärdigt och om stöddokumentet motsvarar det uppgivna syftet. Ett stort antal inbjudningar från samma värd/referens kan enligt samma punkt tyda på att syftet med resan är olaglig invandring och/eller anställning.

Handledningens del II punkt 7.12 behandlar bedömningen av risken för olaglig invandring på medlemsstaternas territorium, dvs. att den sökande använder resesyftet som turism, affärer, studier eller familjebesök som förevändning för permanent olaglig bosättning, och den sökandes avsikt att lämna territoriet innan giltighetstiden för viseringen löper ut. Där anges ett antal aspekter som har att göra

Avdelning 3

med sökandens levnadsförhållanden i hemlandet. Där finns inget som handlar om att man vid den riskbedömningen ska lägga vikt vid huruvida inbjudarens verksamhet är av betydande intresse för det land som viseringen avser, endast att inbjudarens trovärdighet ska kontrolleras när ett inbjudningsbrev lämnas in.

Under rubriken Återvändandeavsikt står i det i Handboken att prövningen av ett viseringsärende främst går ut på att bedöma om det finns en risk för bosättning. I meningen därefter står att en bedömning av besökets angelägenhetsgrad också görs. Annat framgår inte än att vad som avses är hur angeläget besöket bedöms vara för sökanden, inte ur perspektivet nationella intressen.

I viseringskodexen läggs viss vikt vid nationella intressen. Det är dock i andra sammanhang än vid bedömningen av risken för att sökanden inte ska återvända. Enligt artikel 25 viseringskodexen ska visering med territoriellt begränsad giltighet undantagsvis utfärdas om den berörda medlemsstaten finner det nödvändigt av hänsyn till t.ex. nationella intressen. En ansökan kan också enligt artikel 19 tas upp till prövning, trots att kraven i den bestämmelsen inte är uppfyllda, av hänsyn till bland annat nationella intressen. Enligt Handledningens del II avsnitt 9.1.2.1 gäller att om en sökande inte uppfyller inresekraven eller om en medlemsstat invänder mot utfärdandet av en visering under det föregående samrådet ska ansökan avslås. En visering med territoriellt begränsad giltighet får dock i undantagsfall ändå utfärdas när det anses nödvändigt av bland annat skäl som rör nationellt intresse.

Av betydelse för hur ingående kontroller som skulle ske av en inbjudan är även vilken tid som varje handläggare normalt haft till sitt förfogande för att utföra dessa kontroller. Enligt artikel 23 viseringskodexen gäller att beslut om ansökningar som huvudregel ska fattas inom 15 kalenderdagar från det att en ansökan som kan tas upp till prövning lämnas in. I enskilda fall kan den perioden enligt samma artikel utsträckas till 30 kalenderdagar, särskilt när ansökan behöver granskas närmare eller

när det gäller representation då samråd söks med myndigheterna i den representerade medlemsstaten. I undantagsfall när ytterligare handlingar är nödvändiga i specifika fall kan denna period förlängas till högst 60 kalenderdagar.

3.2.3.2 Vad förhörspersoner har berättat när det gäller krav 2) och 3)

Vittnet David Lindstrand har berättat att han jobbar på Migrationsverket sedan flera år tillbaka. De uppgifter han lämnat innebär att han har en gedigen kunskap om migrationsrätt och lång egen erfarenhet av att fatta viseringsbeslut på beskickningar i utlandet. Han har när det gäller vilka kontroller som skulle ske av en inbjudan berättat följande.

Afghanistan är ett av världens mest korrupta länder och det var ett stort asyltryck därifrån. Det fanns en stor avhopparrisk. Handlingar därifrån har därför ett lågt bevisvärde. Under sådana förhållanden måste handläggaren kontakta inbjudaren, om handläggaren eller ambassaden inte känner till inbjudaren.

Konstigheter i en inbjudan ska kontrolleras. Felstavningar eller liknande är en sådan sak som kan föranleda kontroll. Det är sällan det finns felstavningar i inbjudningar från stora företag. När de bjuder in kommer ansökan normalt in ”i ordning”. Stora företag brukar också kontakta beskickningen innan och berätta att ansökningar kommer att ges in. Det är viktigt att uppgifterna i inbjudan och arbetsgivarintyget stämmer överens, om så inte är fallet måste handläggaren göra kontroller. Namnteckningar på en inbjudan fyller inte någon större funktion, det kan dock vara en varningssignal om namnteckningen för en och samma inbjudare skiljer sig åt mellan olika handlingar. Desto mer udda inbjudaren framstår, desto mer kontroll. Om det är en grupp som söker samtidigt finns det alltid en risk för att de inte har för avsikt att återvända. Det kan då finnas en plan där man försöker få hela gruppen till Europa för illegal invandring.

Avdelning 3

Kontakter med inbjudaren kan tas genom att man ringer upp eller mejlar. Om det inte går att få tag på inbjudaren i Sverige kan kontakt tas med en lokal agentur. Handläggaren kan också samråda med andra Schengenländer.

Det avgörande är sökandens avsikt att återvända. En stark inbjudan talar för att sökanden har för avsikt att återvända. Om det är tveksamt i fall sökanden har för avsikt att återvända ska en ansökan inte beviljas.

I de fall visering beviljas så behöver inte beslutet motiveras. Det är enbart om en ansökan avslås som beslutet behöver motiveras. Samtliga kontakter med en inbjudare ska dokumenteras i en tjänsteanteckning.

Som tingsrätten ovan anført är den tid som varje handläggare haft på sig av betydelse för hur ingående kontroller som skulle ske av en inbjudan. David Lindstrand lämnade under sitt förhör uppgifter innebärande att den grupp på Migrationsverket som sattes samman för att granska viseringsärendena arbetade därmed under drygt 350 arbetstimmar (4 personer heltid två veckor, sedan ytterligare någon dag för kompletteringar). Per ärende blir det, inklusive tid för att skriva granskningen, nästan tre timmars arbete. Försvaret har anført att en så noggrann kontroll inte kan jämföras med den kontroll som en handläggare, med tanke på bemanningen på ambassaden, hade möjlighet göra av varje ansökan. Enligt försvaret kunde en handläggare inte lägga mer än 15-20 minuter på varje ärende. David Lindstrand har bekräftat att arbetsbelastningen på beskickningarna allmänt är hög genom att säga att det blev mycket ”kvällar och helger” när han själv arbetade med handläggning av viseringsärenden.

Avdelning 3

Vittnet Alicia Godoy Canal har när det gäller vilka kontroller som skulle ske av en inbjudan berättat följande.

Aram Barseghyan sa redan från början att de skulle vara restriktiva och extra försiktiga när det gällde viseringsärenden från Afghanistan. När man granskade en inbjudan tittade man på hur inbjudan såg ut och hur språket var, om det såg seriöst ut. Man kunde göra en kontroll mot hemsidan. I vissa fall ringde man upp och ställde kompletterande frågor. Om det var någon förening som var inbjudare kunde man genom kontakt med Skatteverket kolla upp när föreningen var registrerad. Man gjorde en helhetsbedömning av hela ärendet och ringde upp vid tveksamhet. Det var ibland svårigheter med telefonförbindelsen till Sverige, men det gick alltid att mejla.

Man tittade på syftet, hur angeläget det var för personen att komma till Sverige. Det viktigaste var att bedöma avsikten att återvända. Det var viktigt att det fanns tillräckliga medel.

I sin prövning av ärendena använde hon sig främst av Migrationsverkets handbok.

De hanterade väldigt många ärenden, ca 4 000 per år. Handläggningen skulle vara skyndsam, beslut skulle fattas inom 15 dagar. Hon försökte så gott hon kunde, men det var inte alltid hon hann med inom den tiden. Aram Barseghyan tyckte att hon var för långsam och uppmanade henne att jobba snabbare. Hon pratade med Kent Larsson, som var migrationssambandsman för Asien, om det. Kent Larsson tyckte dock att hon gick bakom ryggen på Aram Barseghyan och framhöll att enligt viseringskodexen ska beslutet fattas inom viss tid. En annan chef som hon talade med, Britt, tyckte också att hon skulle "följa" Aram Barseghyan.

Aram Barseghyan har själv berättat följande när det gäller vilka kontroller som skulle ske av en inbjudan.

I alla afghanska ärenden fanns skäl att vara extra försiktig. Det var allmänt känt att avhoppsriskerna var högre för afghaner, även om säkerhetsläget då var bättre än idag. Arbetsgivare och inbjudare skulle därför kontaktas. Enda sättet att kontrollera om ett arbetsgivarintyg var äkta var att kontrollera arbetsgivaren. Om det t.ex. var tal om en inbjudan från Ikea och sökanden flera gånger innan åkt till Sverige kunde man avstå från ytterligare kontroll. I vissa fall kunde han begära in ytterligare underlag om en konferens, men det fanns inget krav på att alltid göra det. Det var vanligt att en grupp sökte om visum samtidigt. Om ett företag etc. bjuder in flera samtidigt så samordnas ofta ansökningarna.

Det viktiga är att bedöma risken för avhopp. Det centrala för den bedömningen är att titta på sökandens levnadsförhållanden, inte på inbjudaren. Av betydelse är vad som motiverar sökanden att komma tillbaka till Afghanistan, om personen har familj där, ett bra jobb, social status. Den kontrollen sker genom kontakt med arbetsgivaren och genom att titta på familjebblanketten.

Han har tagit kontakt med alla arbetsgivarna. Om arbetsgivarna har bekräftat arbetsgivarintyget har han inte antecknat det. Det finns inte krav på att man gör en tjänsteanteckning om arbetsgivaren bekräftar intyget och man ska bevilja visum. Det tar för lång tid att göra tjänsteanteckningar när det inte krävs. Om han inte fått kontakt med en uppgiven arbetsgivare, om han inte hade fått bekräftelse, i så fall hade han antecknat det. Detta eftersom han i så fall skulle ha meddelat ett beslut på avslag.

Han hade 15-20 minuter på sig för att handlägga ett viseringsärende.

3.2.3.3 Tingsrättens bedömning krav 3)

Av vad som ovan anförts gör tingsrätten bedömningen att det av viseringskodexen följde inte bara att beslutsfattaren skulle kontrollera att det fanns en inbjudan bifogad till ansökan utan att riktigheten av den regelmässigt skulle kontrolleras när det förelåg rimliga tvivel på äktheten hos en inbjudan eller på innehållets sanningsenlighet. Aram Barseghyan, David Lindstrand och Alicia Godoy Canal har samstämmt berättat att när det handlade om visering för afghanska medborgare så förelåg som utgångspunkt rimliga tvivel på äktheten hos en inbjudan eller på innehållets sanningsenlighet, mot bakgrund av dåvarande svåra förhållandena i Afghanistan. Riktigheten av inbjudan skulle alltså i de flesta fall kontrolleras när sökanden var afghansk medborgare. Kontrollen skulle därvid avse att inbjudaren var en verklig förening etc. om inbjudaren inte var känd sedan tidigare, att uppgiven aktivitet som t.ex. konferens skulle äga rum och att den sökande var inbjuden dit. Det ter sig självklart och naturligt att en kontroll av dessa aspekter skulle utföras.

När det gäller hur ingående en sådan kontroll skulle vara för att kravet på kontroll skulle vara uppfyllt måste förstås hänsyn tas till vad som i övrigt har kommit fram i det aktuella ärendet. Omständigheter av betydelse är då eventuella felstavningar eller andra felaktigheter i den enskilda inbjudan som sådan eller om det i inbjudan förekommer uppgifter som inte är förenliga med vad som framgår av övriga styrkande handlingar. En annan omständighet av betydelse är om flera personer är inbjudna till en och samma sammankomst. Det är en signal om att det skulle kunna vara tal om samordnad illegal invandring. Vad som anförts om att tiden för kontroller varit begränsad blir då också av mindre betydelse eftersom kontakt med en och samma inbjudare uppfyller en central kontrollfunktion i ett flertal ärenden. Till det kommer den utgångspunkt som viseringskodexen tydligt ger, en ansökan ska avslås om det föreligger rimliga tvivel på äktheten hos de styrkande handlingar som sökanden lämnat in eller på innehållets sanningsenlighet eller om sökanden av andra skäl inte kunnat styrka ändamålet för den planerade vistelsen. Det innebär att

Avdelning 3

om den tid en handläggare haft för ärendet inte varit tillräcklig för att verifiera inbjudan så hade ansökan bort avslås.

Tingsrätten kommer att utifrån den ovan redovisade bedömningen av vad som gällde för uppgiften pröva om åklagaren har bevisat, dvs. ställt bortom rimligt tvivel, att Aram Barseghyan i de olika ärendena har gjort sig skyldig till det i nummer 3) påstådda åsidosättandet avseende kontroll av inbjudningar.

3.2.3.4 Tingsrättens bedömning krav 2)

Åklagarens påstående om att det av viseringskodexen följde att det vid aktuell riskbedömningen skulle ske en kontroll av att inbjudande verksamheter haft ett betydande svenskt intresse, när det förelåg rimliga tvivel på äktheten hos de styrkande handlingar som sökandena lämnat in eller på innehållets sanningsenlighet, vinner dock inte något direkt stöd av tingsrättens redogörelse ovan för vad som står i viseringskodexen, Handledningen eller Handboken. Inte någonstans i viseringskodexen, dess bilagor, Handledningen eller Handboken omnämns att en sådan kontroll skulle ske eller tillmätas betydelse vid bedömningen av risken för att den enskilde skulle kvarbli. Inte heller har enligt tingsrätten förhörspersonerna lämnat uppgifter med den innebörden. Åklagaren har inte heller preciserat hur en sådan kontroll skulle gå till. Att en beslutsfattare i sin helhetsbedömning hade kunnat väga in att om besöket gällde något av betydande svenskt intresse, egentligen att syftet med besöket var seriöst, så hade risken för att den enskilde skulle kvarbli i Sverige varit mindre är enligt tingsrätten något annat än att viseringskodexen skulle kräva en sådan kontroll på sätt åklagaren har påstått. Tingsrätten finner alltså att även om viseringskodexen krävde att det skulle ske en bedömning av sökandens avsikt att lämna medlemsstaternas territorium innan giltighetstiden för den önskade viseringen löpte ut, så ställdes det inte krav på att beslutsfattaren inför den bedömningen skulle kontrollera om inbjudarnas verksamhet var av betydande svenskt intresse. Mot bakgrund av vad som nu har

anförts kommer tingsrätten inte att i sin bedömning av de aktuella enskilda ärendena göra någon prövning av det i nummer 2) påstådda åsidosättandet.

3.2.4 Krav 4) på medel för uppehälle och logi

Åklagarens gärningsbeskrivning innefattar ett påstående om att beslutsfattaren enligt viseringskodexen skulle kontrollera att det för sökanden fanns tillräckligt med medel för uppehälle och logi i Sverige.

Av artikel 21.3 b i viseringskodexen framgår att konsulatet, när det kontrollerar om sökanden uppfyller inresevillkoren, ska kontrollera att sökanden har tillräckliga medel för sitt uppehälle för den planerade vistelsens längd. En ansökan om visering ska avslås om sökanden inte tillhandahåller bevis på att han eller hon har tillräckliga medel för sitt uppehälle under den planerade vistelsen (artikel 32.1 a iii).

Enligt del II avsnitt 6.2.2 Handledningen kan bevis som styrker att sökanden har tillräckliga medel för uppehållet utgöras av registrerat sponsoråtagande. Konsulaten ska beakta om kostnaden för vistelsen helt eller delvis täcks av en tillförlitlig sponsor. Enligt avsnitt 7.6.2 ska konsulatet bedöma tillförlitligheten hos de uppgifter om medel för uppehållet som den sökande framlägger. I fall av inbjudningar där alla kostnader är täckta eller vistelsen helt eller delvis sponsras av ett privat företag, en annan juridisk person eller en privatperson bör konsulatet kontrollera att åtagandet är tillförlitligt i förhållande till förbindelsens natur (affärsmässig, privat etc.). Migrationsöverdomstolen har klargjort att ett tillförlitligt sponsoråtagande, som omfattar både resekostnader och uppehälle, kan räcka för att den viseringssökande ska anses ha visat att han eller hon har tillräckliga medel för sitt uppehälle, både under den planerade vistelsen och för resan tillbaka hem (MIG 2014:19).

Avdelning 3

I Handboken står att om en referensperson som har fast arbete uppger att han eller hon avser att stå för försörjningen så godtas det oftast. Om det är nödvändigt får dock ytterligare utredning ske t.ex. genom att referenspersonen ombeds att visa inkomstuppgift, banktillgodohavanden eller dylikt.

David Lindstrand har beträffande kontrollen av tillräckliga medel för sökande för logi och uppehälle berättat följande. Ideella föreningar kan vara sponsorer, de ska i så fall visa att de har pengar. Om flera personer har bjudits in måste det beaktas att sponsorn ska ha medel att betala för samtliga. I vad mån det är tillräckligt med en uppgift i inbjudan om att inbjudaren ska stå för uppehälle och logi i Sverige är en trovärdighetsbedömning från ambassadens sida.

När det gäller kontroller av inbjudarens ekonomi svarade Alicia Godoy Canal att man gjorde en helhetsbedömning.

Aram Barseghyan har uppgett följande angående kontroll av medel för uppehälle och logi. Vilken kontroll som krävdes varierade beroende på om det var tal om en tjänsteresa eller en resa i privat syfte. Om det stod att kostnaderna skulle täckas av inbjudaren så behövdes inte ytterligare bevis om medel för uppehälle och logi. Det ställdes inte krav på att undersöka inbjudarens ekonomi genom att t.ex. kräva in kontoutdrag. Om det av inbjudan framgick att inbjudaren ska stå kostnaderna så avslogs inte ansökan bara för att sökanden missat att sätta ett visst kryss i blanketten. För många från Afghanistan är det svårt att förstå blanketterna.

Tingsrätten gör bedömningen att det av viseringskodexen följer att beslutsfattaren inför beslut om Schengenvisering ska kontrollera att det för sökande finns tillräckligt med medel för uppehälle och logi i Sverige. Vidare att sökanden ska anses ha visat att så är fallet om det finns ett tillförlitligt sponsoråtagande. Det ter sig självklart och naturligt att om det finns rimliga tvivel om en sponsors betalningsförmåga, dvs. på om det finns ett tillförlitligt sponsoråtagande, så ska en

Avdelning 3

närmare kontroll därav utföras t.ex. genom bevis om banktillgodohavanden eller dylikt för sponsorn.

3.2.5 *Krav 5) på medicinsk reseförsäkring*

Åklagarens gärningsbeskrivning innefattar ett påstående om att beslutsfattaren enligt viseringskodexen skulle kontrollera att handlingar avseende medicinsk reseförsäkring var lämpliga och giltiga. Åklagaren har sakframställningsvis anført att Aram Barseghyan bort kontrollera så att försäkringstiden täckte viseringstiden. Vidare att han bort ta kontakt med inbjudaren när det angetts att den svenska inbjudaren skulle stå för försäkringen, men en handling från ett lokalt försäkringsbolag getts in med ansökan. Vidare att han hade bort ringa till försäkringsbolaget och kontrollera att försäkringen var lämplig och giltig, eftersom det inte hade tagits fram en lista över afghanska försäkringsbolag vars försäkringar var att anse som lämpliga och giltiga.

Enligt artikel 15 viseringskodexen ska personer som ansöker om enhetlig visering för en eller två inresor styrka att de har lämplig och giltig medicinsk reseförsäkring som täcker eventuella kostnader som kan uppstå i samband med hemtransport av medicinska skäl, brådskande läkarhjälp och/eller akut sjukhusvård eller vid dödsfall under vistelsen eller vistelserna inom medlemsstatens territorium. Vid bedömningen av om försäkringen är lämplig ska konsulaten undersöka om krav mot försäkringsbolaget kan drivas in i en medlemsstat. Försäkringen ska vara giltig inom hela medlemsstaternas territorium och omfatta hela den period som den berörda personens planerade vistelse eller transitering varar. Försäkringsbeloppet ska uppgå till minst 30 000 EUR.

Konsulatet ska enligt artikel 21.3 e kontrollera att sökanden i tillämpliga fall innehar lämplig och giltig medicinsk reseförsäkring. Bedömningen av en ansökan ska som ovan nämnts särskilt grundas på äktheten och tillförlitligheten hos de

Avdelning 3

handlingar som lagts fram (artikel 21.7). Konsulaten kan i motiverade fall kalla sökanden till en intervju och begära ytterligare handlingar (artikel 21.8).

En ansökan om visering ska avslås bl. a. om sökanden inte har tillhandahållit bevis på innehav av lämplig och giltig medicinsk reseförsäkring (artikel 32.1 a vii).

Enligt del II avsnitt 6.3 Handledningen ska försäkringen tecknas i den sökandes hemland, men om detta inte är möjligt kan den tecknas på annan ort. Tredje parter, till exempel inbjudande personer, kan teckna försäkring på den sökandes vägnar. Enligt handledningen bör det inom ramen för det lokala Schengensamarbetet spridas information om försäkringsbolag som erbjuder lämpliga medicinska reseförsäkringar, inklusive kontroll av typen av täckning.

Enligt Handboken gällde att sökanden skulle ha en medicinsk reseförsäkring som avsåg hela Schengenterritoriet, som omfattade hela vistelsetiden och som täckte uppkomna kostnader på minst 30 000 euro. Försäkringsersättningen skulle gå att få utbetald i en EU-stat, Schweiz eller Liechtenstein. Det var formulerat som ett krav för att visering skulle beviljas. Om sökanden beviljades multipla inresor med en längre giltighetstid, exempelvis ett år, var det dock tillräckligt att giltig reseförsäkring visades upp för den första resan, men att sökanden skulle informeras om att giltig reseförsäkring skulle tecknas och medtagas även vid senare vistelser.

David Lindstrand har beträffande kravet på medicinsk reseförsäkring berättat följande. Om inte försäkringstiden täckte viseringstiden så är det grund för avslag. I de fall det i inbjudan står att den svenska inbjudaren ska stå för försäkringen, men det har getts in en handling från ett lokalt försäkringsbolag så bör det kontrolleras. En kontakt kan därvid tas med inbjudaren.

Aram Barseghyan har själv berättat följande när det gäller kontroll av handlingar avseende reseförsäkring. Om en försäkringshandling kommer från ett bolag på listan över godkända försäkringsbolag behövde det inte ske någon ytterligare

Avdelning 3

kontroll. Om det fattades några dagar på försäkringstiden så kunde man ringa till sökanden och uppmana honom eller henne att ha en giltig reseförsäkring, det följde av handboken. Om man i de fallen skulle kräva in ny dokumentation från sökandena skulle det antagligen ta så lång tid att syftet med besöket föll.

Tingsrätten gör bedömningen att när det som i detta fall är tal om visering för en inresa så är det för visering ett absolut krav på att sökanden kan uppvisa handlingar avseende lämplig och giltig medicinsk reseförsäkring som gäller för hela viseringstiden. Som utgångspunkt hade beslutsfattaren att ta kontakt med försäkringsbolaget för kontroll av reseförsäkringens giltighet. I de fall försäkringshandlingen kom från ett försäkringsbolag som fanns med på en för ändamålet framtagen lista över försäkringsbolag, vars försäkringar är att anse som lämpliga och giltiga, behövde dock beslutsfattaren inte i det enskilda ärendet ta kontakt med försäkringsbolaget. Det följde inte uttryckligen av viseringskodexen, dess bilagor, Handledningen eller åberopade handböcker att det ålåg beslutsfattaren att alltid fråga inbjudaren därom om det i inbjudan stod att inbjudaren skulle stå för försäkringen, men en handling från ett lokalt försäkringsbolag getts in med ansökan. Inte heller utredningen i övrigt ger att det framstår som självklart och naturligt att en sådan kontroll regelmässigt skulle ske.

3.2.6 Krav 6) på samtycke från vårdnadshavare

Åklagarens gärningsbeskrivning innefattar ett påstående om att beslutsfattaren enligt viseringskodexen skulle 6) hämta in samtycke från vårdnadshavare när sökanden var barn.

I bilaga II till viseringskodexen nämns under avsnitt C som en styrkande handling som rör sökandens familjesituation samtycke från en vårdnadshavare eller förmyndare, när en underårig inte reser med dem.

Avdelning 3

Enligt Handledningen del II avsnitt 6.2.1 bör samtycke från vårdnadshavare eller förmyndare inhämtas när den sökande är yngre än 18 år. Konsulatet ska därför godta ett samtycke som lämnas i den rättsliga form som tillämpas i den underårigas hemland. Samma del avsnitt 7.14 gäller rekommenderad bästa praxis för handläggning av ansökningar inlämnade för underårigas räkning. Handläggaren ska därvid kontrollera att samtycke från vårdnadshavare eller förmyndare har inhämtats.

Enligt Handboken gällde för minderåriga som reste utan vårdnadshavare att det krävdes skriftligt samtycke från vårdnadshavaren eller förmyndaren. Vidare skulle vårdnadshavaren skriva under ansökan så att det tydligt framgick att han eller hon godkände att barnet ansökte om visering.

Tingsrätten gör bedömningen att samtycke från vårdnadshavare skulle hämtas in, men enbart när den underårige inte reste med sina vårdnadshavare. För att kravet ska gälla måste åklagaren alltså ha bevisat att den underårige inte reste med aktuell vårdnadshavare. När det gäller hur samtycke från en vårdnadshavare eller förmyndare som inte reste med barnet skulle lämnas har inte annat framgått än att det var tillräckligt att den personen skrev under ansökan.

3.2.7 *Slutsats angående påstådda krav*

Tingsrätten har alltså funnit att av åklagaren påstådda krav 3)-6) följde av viseringskodexen. Vad som närmare gällde för att kraven skulle vara uppfyllda utvecklas ovan. Tingsrätten har dock funnit att även om viseringskodexen krävde att det skulle ske en bedömning av sökandens avsikt att lämna medlemsstaternas territorium innan giltighetstiden för den önskade viseringen löpte ut, så ställdes det inte krav på att beslutsfattaren inför den bedömningen skulle kontrollera om inbjudarnas verksamhet var av betydande svenskt intresse. Tingsrätten kommer därför inte att i sin bedömning av de aktuella enskilda ärendena göra någon prövning av det i nummer 2) påstådda åsidosättandet.

3.3 Har åklagaren bevisat att Aram Barseghyan uppsåtligen har åsidosatt vad som gällt för uppgiften, på sätt åklagaren har påstått?

3.3.1 Beviskravet i brottmål

För fällande dom i brottmål krävs att domstolen genom den utredning som har lagts fram finner det ställt utom rimligt tvivel att den tilltalade (den som är åtalad) har begått de gärningar som åklagaren påstår. Beviskravet kan uttryckas även på det viset, att det ska vara praktiskt taget uteslutet att det har gått till på något annat sätt än det som åklagaren har hävdad. Åklagaren har bevisbördan för vad som påstås i gärningsbeskrivningen.

3.3.2 Frågan om ofullständiga akter och ej dokumenterade kontakter

Aram Barseghyan har gjort gällande att de av åklagaren åberopade pärmarna med handlingar för de olika ärendena inte innehåller samtliga handlingar som getts in i ärendena. Åklagaren har uppgett att utredarna inte har gjort något urval bland de handlingar som Migrationsverket hade för varje ärende utan att avsikten har varit att för varje ärende ge in och åberopa samtliga handlingar. Åklagaren har inte under huvudförhandlingen närmare kunnat uttala sig om hanteringen av handlingarna och huruvida någon handling kan ha förkommit.

Frågan blir om det kan uteslutas att handlingar som getts in i viseringsärendena har förkommit, antingen redan innan förundersökningen inletts eller under förundersökningens bedrivande.

När det gäller frågan om det i ärendena kan ha funnits handlingar, som legat till grund för Aram Barseghyans beslut, men som inte ingår i åklagarens bevisning har

Avdelning 3

David Lindstrand uppgett följande. Inför granskningen fick Migrationsverket nio pärmar av polisen. De har under granskningen kontrollerat pärmarnas innehåll mot Migrationsverkets diariehanteringssystem Wilma. Som han minns det har de i sin granskning angett om det i Wilma funnits en handling registrerad i ett ärende, som inte fanns i polisens pärmar.

Vad David Lindstrand anfört ovan talar för att samtliga diarieförda handlingar finns i de av åklagaren ingivna pärmarna, om inte annat framgår av Migrationsverkets granskningsPM. Att så inte är fallet kan dock konstateras redan genom följande exempel som tingsrätten observerat. När det gäller åklagarens ärende nummer 53) finns inte bland åberopade handlingar i ärendet någon försäkringshandling. Enligt redovisningen av Migrationsverkets granskning ska dock en reseförsäkring finnas. I det målet finns också ett dagboksblad för ärendet intaget och enligt det dagboksbladet ska det finnas en reseförsäkring. Handlingen synes alltså ha försvunnit. Enligt Migrationsverkets granskning har en lokalanställd, alltså inte Aram Barseghyan, registrerat överklaganden för ärendena med nummer 1)-9), någon överklagandeskrift synes dock inte ha diarieförts och har inte heller påträffats bland handlingarna. Även det talar enligt tingsrätten i viss mån för att handlingar kan ha försvunnit under hanteringen. Med det höga beviskrav som gäller för brottmål är det uppenbart svårt att utesluta att handlingar som getts in i ett ärende inte har förkommit. Av betydelse är också att David Lindstrand berättade att det är möjligt att för varje ärende ta fram ett dagboksblad ur Migrationsverkets diariehanteringssystem Wilma. Om sådana hade tagits fram hade det varit möjligt att kontrollera om det diarieförts handlingar som inte finns i pärmarna. Sådana dagboksblad har dock tagits fram bara för enstaka ärenden.

Mot bakgrund av vad som anförts ovan finner tingsrätten att det inte kan uteslutas att handlingar har förkommit. Vidare är det i de flesta ärenden inte möjligt att utläsa vilka handlingar som har diarieförts eftersom dagboksblad inte finns med bland handlingarna.

Avdelning 3

Enligt Handboken ska anteckningar och kommentarer i viseringsärenden lämnas i form av tjänsteanteckningar. Enligt handboken ”kan” där noteras hur en sökande har styrkt en viss uppgift eller annat av betydelse för bedömningen av ärendet. Aram Barseghyan har dock uppgett att han inte gjorde tjänsteanteckningar i de fall de muntliga kontakter han tog bekräftade vad som framgick av handlingarna. Det var bara om han inte fick uppgifterna bekräftade och han hade för avsikt att avslå ansökan som han gjorde en tjänsteanteckning. Han har förklarat det med att han inte trodde att det fanns någon skyldighet att göra tjänsteanteckningar om man skulle bifalla en ansökan, eftersom beslut om bifall inte behövde motiveras, och att han därför inte ville lägga tid på det. Det står klart att enbart beslut om att avslå en ansökan om visering behövde motiveras, inte ett beslut om att bevilja.

Aram Barseghyans uppgift om att han inte gjorde tjänsteanteckningar över alla kontakter han tog vinner stöd av vad som antecknats i promemorian med rubriken Samtal den 31 maj 2016 med andre ambassadsekreterare Aram Barseghyan vid Sveriges ambassad i Islamabad, Pakistan. I den promemorian står antecknat att Aram Barseghyan inte gjort någon tjänsteanteckning över en kontakt han tagit med Elisabeth Manzi på Ericsson med anledning av viseringsansökningar med inbjudningar från det bolaget, som getts in efter de ansökningar som åtalet omfattar. Det står klart att Aram Barseghyan tog en kontakt med Ericsson i Sverige efter att de ansökningarna kommit in, att det då uppgavs att inbjudningarna var oriktiga och att han därefter avsåg de ansökningarna. Han har i de avslagsbesluten också skrivit att ambassaden inte fått bekräftelse att företaget Ericsson hade bjudit in sökanden till utbildningen. Såvitt kommit fram har Aram Barseghyan alltså inte heller då gjort någon tjänsteanteckning.

Aram Barseghyans uppgift om att han inte gjorde tjänsteanteckningar annat än om han upplevde att han var tvungen vinner också stöd av vad som har kommit fram

Avdelning 3

om arbetsbelastningen på ambassaden (se ovan angående de påstådda kraven om kontroll av betydande svenskt intresse och om kontroll av inbjudan).

När det gäller huruvida handläggarna allmänt gjorde tjänsteanteckningar och diarieförde inkomna handlingar kan också noteras att Alicia Godoy Canal under sitt vittnesförhör berättade att hon hade mejlkontakt med organisationen SAF i Sverige och att hon brukade diarieföra mejl som kom in i ett ärende, eftersom man egentligen ska göra det, men att hon inte kunde minnas om hon gjort det i just det fallet. Tingsrätten kan konstatera att bland de för varje ärende åberopade handlingarna inte finns några sådana mejl som hon berättat om. Det talar för att även andra viseringshandläggare än Aram Barseghyan underlåtit att diarieföra alla kontakter som tagits i ett ärende.

Det bör här erinras om det höga beviskrav som gäller för brottmål och att bevisbördan ligger på åklagaren, även när det är tal om ett påstående om att den tilltalade underlåtit att göra något. Mot bakgrund av vad som ovan anförts finner tingsrätten att en uppgift från Aram Barseghyan om att han tagit viss kontakt inte kan anses motbevisad redan mot den bakgrunden att det inte har påträffats någon tjänsteanteckning angående den kontakten. Det kan här också påminnas om att åtalet inte avser att Aram Barseghyan skulle ha brustit när det gäller upprättande av tjänsteanteckningar när muntliga kontakter tillfört ärendet uppgifter i sak.

3.3.3 Övergripande omständigheter som anförts till stöd för åtalet

Åklagaren har påtalat eller påstått några mer övergripande omständigheter som är eller skulle kunna vara av betydelse för tingsrättens prövning av de mer enskilda påståendena. Tingsrätten kommer här att ta upp dem.

3.3.3.1 Aram Barseghyans utbildning och erfarenhet

Av betydelse för Aram Barseghyans insikt om regelverket, alltså hans uppsåt, är hans erfarenhet och utbildning när det gäller handläggning av viseringsärenden. Han har själv berättat följande. Han började arbeta i Pakistan i februari 2012 och fick en arbetsledande roll på viseringsavdelningen. I Pakistan arbetade han under 4,5 år. Dessförinnan hade han arbetat i Teheran som viseringshandläggare och innan dess på Migrationsverket med bland annat asylärenden. Innan man får en utlandstjänst så får alla en utbildning i viseringskodexen.

Åklagaren har alltså redan genom Aram Barseghyans egna uppgifter bevisat att han var väl förtrogen med gällande regler avseende viseringsärenden. Det framgår också av att han som ovan redogjorts för tog en kontakt med Ericsson i Sverige med anledning av viseringsansökningar med inbjudningar från det bolaget, som getts in efter de ansökningar som åtalet omfattar. Han har i det avslagsbeslut som förevisats rätten redogjort för vilka krav som ställs för visering.

3.3.3.2 Omprövat överklaganden

Följande står klart. Som redan nämnts började Alicia Godoy Canal arbeta på ambassaden i Pakistan under år 2013. Aram Barseghyan var hennes chef och de handlade båda viseringsärenden avseende Pakistan och Afghanistan. Alicia Godoy Canal handlade de ursprungliga ansökningar om visering som avses i ärendena 1)-9) i åklagarens gärningsbeskrivning. Den 7 november 2014 avslog hon samtliga ansökningar. Aram Barseghyan har den 13 november 2014 omprövat hennes beslut och beviljat visering.

Åklagaren har lyft Aram Barseghyans omprövning som en underlig omständighet som ger anledning att tro att han med uppsåt skulle fatta felaktiga beslut om visering. Åklagaren har särskilt framhållit att det inte finns något bland

Avdelning 3

handlingarna i aktuella ärenden som innebär att det tillkommit något nytt som skulle ha motiverat att Aram Barseghyan ändrade det tidigare beslutet. Han har också framhållit att beslutet att bevilja är kortfattat.

Aram Barseghyan har berättat att han omprövade de tidigare besluten efter att överklaganden kommit in. Han har även berättat att det i överklagandet hade kommit fram nya omständigheter och att han själv tagit vissa nya kontakter, som han dock inte dokumenterat i ärendet. Tingsrätten återkommer nedan i bedömningen av kontrollen av inbjudningarna från SAF till vilka kontakter som han har berättat om.

Under rubriken Omprövning i Handboken stod att om beslutande myndighet fann att ett beslut var uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, skulle myndigheten ändra beslutet om det kunde ske snabbt och enkelt och utan att det blev till nackdel för den sökande. Vidare stod att tanken var att ändringen skulle kunna ske utan att en ny utredning gjordes. Enligt Handboken skulle myndigheten inte tveka om den har rätt att ändra sig till det bättre för den enskilde och myndigheten fann att goda skäl talade för det.

Alicia Godoy Canal har när det gäller prövningen av överklaganden uppgett att det fanns en rutin som innebar att om det kom in ett överklagande så skulle det vara en annan person som tittade på det.

Det står vidare klart att beslut att bevilja asyl inte behövde motiveras.

Av redovisningen av Migrationsverkets granskning framgår att överklaganden hade registrerats, men att det inte har påträffats några handlingar som visar på att det har kommit in någon skriftlig överklagan. Tingsrätten har ovan gjort bedömningen att inkomna handlingar kan ha försvunnit och/eller inte diarieförts på ett fullgott sätt. Tingsrätten har också funnit att en uppgift från Aram Barseghyan om att han tagit

vissa kontakter inte kan anses motbevisad redan genom den omständigheten att det inte finns någon tjänsteanteckning.

Mot bakgrund av vad som ovan anförts finner tingsrätten att den omständigheten att Aram Barseghyan efter omprövning har ändrat Alicia Godoy Canals beslut inte redan i sig är något som talar för att han med uppsåt felaktigt skulle bevilja visering.

3.3.3.3 Många ärenden med brister i handläggningen

Åklagaren har som något avvikande pekat på att den tidsperiod för vilken Aram Barseghyan beviljat visering överstiger det antal dagar som det i besluten står att visering beviljats för. Av artikel 24 viseringskodexen följer att viseringens giltighetstid ska omfatta en tilläggsfrist på 15 dagar. Aram Barseghyan har anført att han i besluten vari visering beviljats har uttryckt sig på ett korrekt sätt när det gäller för vilken tid visering beviljats och antal dagar som visering beviljats för. Enligt tingsrätten har inte annat kommit fram än att besluten uttryckts på ett sätt som inte är ägnat att väcka misstankar om att något varit fel vid handläggningen.

Tingsrätten kommer dock nedan i sin prövning av vad som påståtts i gärningsbeskrivningen fram till att kontrollen av ansökningarna i flera avseenden har varit bristfällig, särskilt när det gäller inbjudningarna från Ericsson och Scania. Som tingsrätten återkommer till framstår Aram Barseghyans uppgifter om att han inte skulle ha lyckats komma i kontakt med de svenska företagen som uppenbara efterhandskonstruktioner. Inbjudningarna är formulerade och utformade på ett sådant sätt att de för var och en framstår som förfalskningar. Bristerna i handläggningen är enligt tingsrätten påtagliga och den sammantagna omfattningen talar i viss mån för att Aram Barseghyan uppsåtligen skulle ha beviljat visering trots att kraven inte var uppfyllda. Att samma fel upprepas kan dock också tas till intäkt för att Aram Barseghyan inte insett att handläggningen bort ske med större noggrannhet, eller i vart fall inte haft den tid som krävts för noggrann handläggning.

3.3.3.4 Koppling till människosmuggling

Åklagaren har som en allmän omständighet som talar för att Aram Barseghyan medvetet skulle ha felaktigt beviljat visering är att det finns utredning som talar för att människosmugglare varit inblandade i ansökningarna.

I samtliga ärenden där brister påstås har det varit tal om grupper som ansökt. Det är också beträffande inbjudningar från SAF och Scania tal om att olika grupper i flera omgångar och med liten tidsutdräkt däremellan sökt med inbjudningar från samma inbjudare. Som ovan nämnts anges i Handledningen del II punkt 7.5 bland annat att ett stort antal inbjudningar från samma värd/referens kan tyda på att syftet med resan är olaglig invandring och/eller anställning. David Lindstrand har uppgett att om det är en grupp som söker samtidigt finns det alltid en risk för att de inte har för avsikt att återvända. Det kan då enligt honom finnas en plan där man försöker få hela gruppen till Europa för illegal invandring.

Åklagaren har påstått att vissa av sökandena som beviljats visum har så kallat hoppat av efter att de kommit till Sverige och sökt asyl här. Det gäller sökandena i ärendena nummer 13) och 18) som ingår i den andra gruppen med inbjudningar från SAF. Det gäller också sökandena i ärendena nummer 53), 54) och 56) som ingår i den andra gruppen med inbjudningar från Ericsson. Det är alltså beträffande fem av 122 sökanden som det är påstått att de inte har återvänt till Afghanistan. När det gäller övriga har åklagaren anfört att det är oklart huruvida de åkte tillbaka till Afghanistan, stannade kvar i Sverige eller tog sig vidare någon annanstans. Åklagaren har åberopat sakkunnigutlåtanden avseende ansiktsjämförelser. Enligt dessa sakkunnigutlåtandena kan det med visshet sägas att sökandena i ärendena 13), 18), 53), 54) och 56) är samma personer som sedan sökt asyl.

Avdelning 3

Sökandena i ärendena nummer 13), 18) och 54) har såvitt antecknats i sin ansökan om asyl berättat att de tagit sig till Sverige med människosmugglare. Även vad sökanden i ärende nummer 56) har berättat innebär att människosmugglare varit inblandade. Beträffande ärende nummer 53) har det inte åberopats några handlingar angående vad sökanden vid sin ansökan om asyl uppgett om sin resa. Med hänsyn till de likheter som finns mellan alla ansökningar med inbjudningar från SAF och mellan alla ansökningar med inbjudningar från Ericsson talar vad som nu anförts för att alla ärenden med inbjudningar från SAF respektive Ericsson har en koppling till människosmuggling. Frågan är då om det finns ytterligare utredning som talar i den riktningen.

I vissa ärenden finns utresestämplar från Schengen registrerade. Det är alltså stämplarna som visar på att sökandena har rest ut ur Sverige. När det gäller de SAF-ärenden där Aram Barseghyan har meddelat beslut den 25 februari 2015 finns i vissa fall sådana utresestämplar registrerade. Det gäller ärendena 38), 40) - 45), 48) och 52). Inte i något av dessa fall har åklagaren påstått att de har blivit kvar i Sverige som asylsökande. Det finns inte heller någon utredning innebärande att de stämplarna skulle vara falska. När det gäller SAF-ärendena har åklagaren påstått att två sökanden sedan sökt asyl, det är nummer 13) och 18), inte i något av dessa ärenden finns utresestämplar registrerade. I vissa av de ärenden där det genom sakkunnigutlåtande är bevisat att sökandena har sökt asyl i Sverige finns dock också utresestämplar registrerade. Det gäller Ericsson-ärendena nummer 53), 54) och 56). För ärendet nummer 56) finns det också en tjänsteanteckning innebärande att utresestampeln är falsk eftersom kontrollsiffran för aktuell månad var fel.

Aram Barseghyan har berättat följande om utresestämplarna. Några av dem som han beviljat visering gick till Sveriges ambassad i Kabul efter att de återvänt till Afghanistan och visade där upp sina pass. Ambassaden mejlade kopior på utresestämplar till honom. Han fick då bekräftat att de hade återvänt.

Avdelning 3

Den omständigheten att en konstaterat falsk utresestämpel har registrerats samt att utresestämplar registrerats för viseringssökanden som stannat kvar i Sverige och sökt asyl talar ytterligare för att människosmugglare legat bakom ansökningarna med inbjudningar från Ericsson. De till ansökningarna bifogade inbjudningarna från Ericsson innehåller flera stavfel som att styrelseordförandens namn är angivet som t.ex. ”Leif johasson”, udda inslag som att viss text har en annan färg, etc. Genom vittnesförhöret med Elisabeth Manzi, då anställd på Ericsson, samt genom språket och utformningen som sådan av inbjudningarna från Ericsson står det klart att samtliga inbjudningar från Ericsson är förfalskningar.

Tingsrätten finner att det beträffande samtliga inbjudningar från Ericsson finns en koppling till människosmuggling.

När det gäller SAF talar vad som anförts beträffande asylansökningarna av sökandena i ärendena nummer 13) och 18) för att samtliga inbjudningar från SAF, i vart fall samtliga inbjudningar från den gruppen, varit falska och för en koppling till människosmuggling. Registrerade utresestämplar, som inte förekommer i något av de två ärendena och inte heller har konstaterats falska, kan dock inte sägas tala i den riktningen. De talar i stället för att sökandena har återvänt till Afghanistan på sätt anförts i ansökningarna. Det kan enligt tingsrätten inte enbart utifrån vad som kommit fram i ärendena nummer 13) och 18) anses utrett att några konferenser aldrig har ägt rum och att samtliga inbjudningar från SAF har varit falska.

När det gäller sökandena från Scania är det genom vittnesförhöret med Per Hillström, då anställd på Scania, utrett att samtliga inbjudningar är falska. Det talar för en koppling till människosmuggling.

När det gäller IAWO finns en koppling till SAF och därmed i viss mån till människosmuggling. Kopplingen består i att Javid Rezai har både uppgetts som

Avdelning 3

inbjudare för IAWO-sökanden och varit referens för SAF. Enligt en tjänsteanteckning av Alica Godoy Canal i det ärendet hade han vid telefonsamtal uppgett att han arbetade heltid för SAF.

Frågan är dock vad denna koppling till människosmuggling innebär för bedömningen av om Aram Barseghyan uppsåtligen skulle ha beviljat visering trots att kraven inte var uppfyllda.

Det har inte varit tal om en sådan tydlig förfalskning av utresestämpeln att han måste ha förstått att den varit falsk. Såvitt kommit fram har inte Aram Barseghyan fått information om att sökanden som fått visum med anledning av inbjudan från SAF sökt asyl i Sverige i tiden innan han mot bakgrund av inbjudningar från samma förening beviljade ytterligare visum. Motsvarande gäller för inbjudningar från Ericsson.

Det har inte kommit fram någon utredning som talar för att Aram Barseghyan skulle haft kontakt med de människosmugglare som de asylsökande har berättat om, eller för den delen andra människosmugglare. Åklagaren har sakframställningsvis anfört att det har gjorts en kontroll av Aram Barseghyans finansiella tillgångar och anfört att man inte har hittat något som talar för att han har tagit emot ersättning för att oriktigt bevilja visering.

Åklagaren har åberopat statistik som innebär att Aram Barseghyan har meddelat betydligt fler bifallande viseringsbeslut än övriga handläggare på ambassaden. Sett till andelen beslut med bifall i förhållande till andelen beslut med avslag kan dock Aram Barseghyans beslutsfattande inte sägas vara påtagligt mer generös jämfört med andra handläggare. Som exempel kan nämnas att under år 2014 beviljade Magnus Hallén visum i 50 fall och avslog i 20. Aram Barseghyan beviljade det året asyl i 135 fall och avslog i 60 fall. Under år 2015 beviljade Alicia Godoy Canal asyl i 38 fall och avslog i 35 fall. Aram Barseghyan beviljade det året asyl i 175 fall och

Avdelning 3

avslog i 132 fall. Den omständigheten att Aram Barseghyan fattat fler beslut än andra handläggare kan förklaras med att han och Alicia Godoy Canal lämnat samstämmiga uppgifter innebärande att Alicia Godoy Canal även från högre chefer fick återkoppling innebärande att hon inte arbetade tillräckligt snabbt.

Mot att Aram Barseghyan skulle ha känt till kopplingen till människosmuggling talar också att det står klart att han tog en kontakt med Ericsson i Sverige med anledning av viseringsansökningar med inbjudningar från det bolaget, som getts in efter de ansökningar som åtalet omfattar. Det står klart att Aram Barseghyan också avslog de ansökningarna sedan det uppgetts att inbjudningarna var oriktiga. Denna kontakt togs såvitt kommit fram utan att någon granskning av Aram Barseghyans handläggning hade inletts. Det agerandet synes oförenligt med att Aram Barseghyan på något sätt skulle ha önskat medvetet bistå människosmugglare som skrivit falska inbjudningar från Ericsson.

Mot bakgrund av vad som ovan anförts finner tingsrätten att den koppling som kommit fram mellan aktuella ärenden och människosmuggling inte med någon påtaglig styrka talar för att Aram Barseghyan medvetet skulle ha felaktigt beviljat visering.

3.3.4 Krav 5) på medicinsk reseförsäkring och förekomsten av en lista

Åklagaren har klargjort att han inte påstår annat än att det i varje aktuellt ärende har getts in försäkringshandlingar med ansökan.

Tingsrätten har ovan funnit att i de fall försäkringshandlingen kommer från ett försäkringsbolag som finns med på en för ändamålet framtagen lista över försäkringsbolag vars försäkringar är att anse som lämpliga och giltiga behövde beslutsfattaren inte i det enskilda ärendet ta kontakt med försäkringsbolaget för kontroller av reseförsäkringens giltighet. För att det skulle vara tal om en giltig och

Avdelning 3

lämplig medicinsk reseförsäkring var det dock, vid visering för en inresa, ett krav på att försäkringstiden gällde hela viseringstiden.

Aram Barseghyan har själv berättat följande när det gäller sin kontroll av handlingarna avseende reseförsäkring. Han tog en kontakt med tyska ambassaden i Kabul. De skickade en lista på godkända försäkringsbolag, dvs. på bolag där kravet går att driva in i Schengen. Om försäkringshandlingen kom från ett bolag på den listan har kontrollen varit tillräcklig. I samtliga nu aktuella ärenden har det varit tal om försäkringsbolag som fanns på den listan. Det finns inget krav innebärande att han i varje enskilt ärende ska dokumentera att han gjort en avstämning mot listan. Om det fattades några dagar på försäkringstiden så kunde man ringa till sökanden och uppmana honom eller henne att ha en giltig reseförsäkring, det följer också av handboken. Om man i de fallen hade krävt in ny dokumentation från sökandena skulle det antagligen ha tagit så lång tid att syftet med besöket föll. I de fall det har saknats tid tog han kontakt med sökandena. Eftersom han beviljat visum har han dock inte gjort någon anteckning om det.

När det gäller medicinska reseförsäkringar svarade Alicia Godoy Canal att det på ambassaden fanns en lista med godkända försäkringsbolag och att hon inte mindes om afghanska försäkringsbolag var med på den listan.

Försvaret har som bevisning åberopat begäran om kompletteringar som försvararen gjort för Aram Barseghyans räkning under förundersökningen. Enligt den begäran menade Aram Barseghyan att den tyska ambassaden hade skickat en lista på försäkringsbolag i Afghanistan som de föreslog uppfyllde kraven på seriositet och att han önskade att förundersökningen kompletterades med mejl från honom till den tyska ambassaden. Såvitt kommit fram har förundersökningen inte kompletterats med dessa mejl, det har inte under huvudförhandlingen förts fram någon förklaring till varför så inte har skett.

Avdelning 3

Det har inte kommit fram något i målet som talar för att försäkringsbolagen som sådana inte skulle finnas. Såvitt framgått är det alltså tal om i och för sig verkliga försäkringsbolag.

Tingsrätten gör bedömningen att bevisningen till stöd för åtalet inte är tillräcklig för att åklagaren ska anses ha motbevisat Aram Barseghyans uppgift om att det funnits en lista över kontrollerade försäkringsbolag och att aktuella försäkringsbolag funnits med på den listan. Mot den bakgrunden och tingsrättens bedömning ovan av vilka krav som viseringskodexen ställde i aktuella avseende återstår frågan om ingivna reseförsäkringar har täckt hela viseringstiden.

I vissa ärenden där Aram Barseghyan beviljat asyl har reseförsäkringen inte täckt viseringstiden. Som exempel kan nämnas åklagarens ärende nummer 44) och 46) i gärningsbeskrivningen, båda med försäkringstid 150215-150316 trots att viseringstiden sträcker sig längre än den 16 mars 2015.

Det står klart att Aram Barseghyan genom att trots det bevilja visering har agerat i direkt strid med viseringskodexen. Frågan är om han har gjort så med uppsåt.

Aram Barseghyan har själv berättat att han upplevt sig ha väldigt lite tid för varje ärende och att han kan ha gjort slarvfel. Hans uppgift om liten tidsåtgång för varje ärende vinner stöd vad som kommit fram om antalet viseringsärenden totalt på avdelningen, antalet handläggare, antalet beslut som Aram Barseghyan fattat och vad Alicia Godoy Canal har berättat om de svårigheter hon hade med att avgöra ärendena i rätt tid. Det talar mot att Aram Barseghyan varje gång så varit fallet har upptäckt att försäkringstiden inte täckte viseringstiden. Vidare har åklagaren inte under förhöret med Aram Barseghyan ställt frågor om varje gång som viseringstiderna och försäkringstiden inte har motsvarat varandra. Förhöret har i stället mer allmänt gällt vilka kontroller han gjort av försäkringshandlingarna, varvid fokus legat på eventuell lista med kontrollerade försäkringsbolag. Aram Barseghyan har

Avdelning 3

sagt att det har hänt att han har tagit kontakt med sökanden och sagt åt personen att se till att förlänga försäkringstiden eftersom han trott att det var tillräckligt. Den uppgiften kan inte anses tillräcklig för att det ska vara bevisat att han skulle upptäckt varje gång som tiderna inte korresponderat. I vilket eller vilka fall han tagit sådan kontakt, om det ens gäller någon av de åtalade fallen, är nämligen inte utrett. Det kan alltså enligt tingsrätten inte anses bevisat att Aram Barseghyan i något av de enskilda fallen har upptäckt och fått insikt om att försäkringstiden i just det fallet inte motsvarade viseringstiden.

Aram Barseghyan har berättat att om det fattades några dagar på försäkringstiden så kunde man ringa till sökanden och uppmana honom eller henne att ha en giltig reseförsäkring och att han hade fått det intrycket av en handbok. Tingsrätten har inte kunnat hitta något stöd i den åberopade Handboken för hans uppfattning, utöver vad som står i däri om att det vid flera inresor är tillräckligt med muntliga kontakter med sökanden för att försäkra sig om att han eller hon tecknar en försäkring som gäller även senare inresor. Aram Barseghyan fick dock inte under förhöret några följdfrågor om det var ur de eller andra skrivningar i den åberopade Handboken eller ens om det var från skrivningar i just den åberopade handboken som han hade kommit till den påstådda slutsatsen. Han fick inte heller frågor i övrigt om hur han kommit till den påstådda slutsatsen.

Tingsrätten gör bedömningen att det inte heller kan anses bevisat att han har varit likgiltig inför huruvida kravet på lämplig och giltig reseförsäkring var uppfyllt eller inte. Det kan enligt tingsrätten inte hållas för visst att han skulle ha beviljat visering även om han hade varit medveten om att kravet inte var uppfyllt. Det är alltså inte heller bevisat att Aram Barseghyan haft s.k. likgiltighetsuppsåt. Åklagaren har inte påkallat någon prövning av om Aram Barseghyan varit oaktsam, någon sådan prövning ska således inte heller göras.

Vid en samlad bedömning finner tingsrätten att bevisningen till stöd för åtalet inte är tillräckligt för att det ska vara bevisat att Aram Barseghyan i något fall uppsåtligen har underlåtit att kontrollera att handlingarna avseende medicinsk reseförsäkring varit lämpliga och giltiga.

3.3.5 Krav 6) på samtycke från vårdnadshavare

Tingsrätten har ovan funnit att samtycke från vårdnadshavare krävs, men enbart när den underårige inte reser med sina vårdnadshavare. För att kravet ska gälla måste åklagaren alltså ha bevisat att den underårige inte har rest med sina vårdnadshavare. När det gäller hur samtycke från en vårdnadshavare eller förmyndare som inte reser med barnet ska lämnas har inte annat framgått än att det är tillräckligt att den personen skriver under ansökan.

Åklagaren har påstått att det finns en brist i form av samtycke från vårdnadshavare såvitt gäller ärendena nummer 28), 34) och 36).

Den i ansökan uppgivna modern till sökanden nummer 28) är sökanden nummer 32). Deras resehandlingar avser samma resa, de har alltså rest tillsammans. Modern, sökanden nummer 32), har också i sin ansökan angett att hon söker tillsammans med sökanden nummer 28). Ansökan för barnet nummer 28) är undertecknad. Tingsrätten kan inte utesluta att namnteckningen är den uppgivne faderns. Vidare finns i ärendet för moderns ansökan, alltså nummer 32), ett brev med faderns namn. I det brevet står att han och sökanden nummer 32) har ett barn som är tio år, vilket överensstämmer med åldern för nummer 28). I brevet skriver han att han samtycker till att barnet följer med modern till konferensen. Migrationsverket har inte i sin granskning av det ärendet angett att det skulle föreligga någon brist i form av ej inhämtat samtycke från vårdnadshavare. Mot denna bakgrund finner tingsrätten att åklagaren inte såvitt avser det ärende nummer 28) har bevisat att nu aktuell brist föreläggat.

Avdelning 3

När det gäller sökanden nummer 36) har Migrationsverket antecknat att dess mor är sökanden nummer 43). Efter en genomgång av handlingarna i dessa ärenden och ärende nummer 34) kan tingsrätten konstatera att sökanden nummer 43) är i ansökan uppgiven mor även till nummer 34). Vad som i ansökningarna för nummer 34) och 36) har antecknats om familjeförhållanden stämmer även i övrigt överens med att de två är syskon. Allas resehandlingar avser samma resa, de har alltså rest tillsammans. I ansökan för modern har uppgivits att hon är gift med den som i barnens ansökningar är fadern. Det är således bevisat att fadern var vårdnadshavare till de båda barnen och att hans samtycke krävts.

Migrationsverket har i sin granskning för nummer 36) antecknat att det är oklart om vårdnadshavare har sökt för barnet. För nummer 34) finns inte i Migrationsverkets granskning någon anteckning om brist eller oklarhet beträffande samtycke från vårdnadshavare. Namnteckningarna i barnens ansökningar avser tydligt deras egna namn, inte uppgiven faders. Det har inte i något av ärendena påträffats någon annan handling vari uppgiven fadern samtycker till barnens resa. Aram Barseghyan har dock under förhöret uppgett att samtycket kan ha försvunnit. Det kan inte förväntas att han många år senare kan lämna konkreta uppgifter om huruvida ett samtycke har getts in eller inte och i så fall i vilket ärende det har bevarats. Inte i något av ärendena 34), 36) eller 43) har ett dagboksblad tagits fram. Mot bakgrund av vad tingsrätten ovan anført om ofullständiga akter kan det inte uteslutas att handlingar har försvunnit. Tingsrätten finner att det inte kan anses ställt bortom rimligt tvivel att samtycke inte har hämtats in från fadern.

3.3.6 *Krav 3) på kontroll av inbjudan och 4) på medel för uppehälle och logi*

3.3.6.1 SAF

Tingsrätten har ovan redogjort för utredningen innebärande att sökandena i ärendena nummer 13) och 18) har sökt asyl i Sverige. Sökandena i dessa ärenden har såvitt antecknats i sin ansökan om asyl berättat att de tagit sig till Sverige med människosmugglare. Registrerade utresestämplar för sökanden med inbjudningar från SAF, som inte förekommer i något av de två ärendena och inte heller har konstaterats falska, talar dock för att i vart fall vissa av sökandena har återvänt till Afghanistan. Det kan enligt tingsrätten inte enbart utifrån vad som kommit fram i ärendena nummer 13) och 18) anses utrett att några konferenser aldrig har ägt rum och att samtliga inbjudningar från SAF har varit falska. Tingsrätten har dragit slutsatsen att den koppling som kommit fram mellan vissa ärenden och människosmuggling inte med någon påtaglig styrka talar för att Aram Barseghyan medvetet skulle ha felaktigt beviljat visering.

Tingsrätten har vidare ovan funnit att den omständigheten att Aram Barseghyan efter omprövning har ändrat Alicia Godoy Canals beslut i ärendena nummer 1)-9) inte redan i sig är något som talar för att han med uppsåt skulle bevilja visering trots att kraven inte var uppfyllda.

Alicia Godoy Canal har när det gäller SAF-ärendena 1)-9) uppgett följande. Hon hade mejlkontakt med organisationen i Sverige. Det var vissa arbetsgivare som hon inte fick tag i. Hon minns att hon reagerade på att en av sökandena var född på 30-talet. Hon minns också att inbjudan var vag. Inbjudaren i Sverige var inte självklar, vem som helst kan starta en ideell organisation. Hon ville ha en komplettering avseende om det fanns något program. Hon vet att de mejlade en förklaring, men hon minns inte om de fick något program. Föreningen kändes inte seriös. Hon och Aram Barseghyan gjorde olika bedömningar av ärendet. Hon pratade därför med

Avdelning 3

Kent Larsson, som var migrationsambandsman för Asien. Hon agerade på hans inrådan. Kent Larsson tyckte att hon skulle fråga efter huvudtalare vid konferensen. När hon skrev beslutet använde hon en mall och skrev det som Kent Larsson tyckte att hon skulle skriva. Hon såg att någon hade överklagat, men hon läste aldrig innehållet. Hon brukade registrera mejl som hon tog emot i ärenden, egentligen skulle man det, hon minns dock inte hur hon gjorde i just det här fallet.

Av den tjänsteanteckning som hon upprättat den 31 oktober 2014 följer att Alicia Godoy Canal ringde upp Hamasa Baqaiy, referent för inbjudaren. Enligt tjänsteanteckningen uppgav Hamasa Baqaiy att hon var student, att föreningen funnits i några månader, att hon själv varit engagerad i organisationen Svensk Afghansk Foundation i några månader, att de var sponsrade av en afghansk bank, att de samarbetade med olika föreningar i Sverige, att föreningen hade verksamhet i Kabul och att det till konferensen skulle komma även andra afghanska medborgare från andra europeiska länder. Enligt tjänsteanteckningen pratade Alicia Godoy Canal också med referenten Javid Rezai som uppgett med Hamasa Baqaiy samstämmiga uppgifter och sagt att han arbetade heltid för organisationen som funnits i åtta månader. Enligt vad som antecknats ska han ha sagt att föreningen var sponsrad av två afghanska banker.

Aram Barseghyan har berättat att han omprövade besluten i ärendena nummer 1)-9) efter att överklaganden kommit in. Han har även berättat att det i överklagandena hade kommit fram nya omständigheter och han själv tagit vissa nya kontakter, som han dock inte dokumenterat i ärendet. Han har närmare berättat följande.

Det kom in överklaganden avseende nio personer. Av överklagandena framgick att de nio skulle vara huvudtalare i den konferens som skulle vara i Sverige. Han googlade på den bank som skulle sponsra föreningen. Han tittade på SAF:s hemsida och fick fram att de arbetade med mänskliga rättigheter. Han ringde till det aktuella kontoret i Afghanistan och lyckades få kontakt efter några försök.

Avdelning 3

Han pratade med representanten i Sverige. Han fick bekräftat vilken verksamhet föreningen hade och att konferensen skulle äga rum. Det framgår också av hans beslut där han som skäl angett att det i samband med överklagandet kom fram om uppgifter om SAF:s verksamhet i Afghanistan och konferensens angelägenhetsgrad i Sverige. Eftersom han lyckades få kontakt och fick en bekräftelse och därför skulle bevilja visum så dokumenterade han inte kontakterna i någon tjänsteanteckning.

Han har tagit kontakt med alla arbetsgivarna. Om arbetsgivarna har bekräftat arbetsgivarintyget har han inte antecknat det. Det finns inte krav på att man gör det. Om han inte fått kontakt med uppgiven arbetsgivare, om han inte hade fått bekräftelse. I så fall hade han antecknat det eftersom han i så fall skulle ha meddelat ett beslut på avslag.

Han fann inte anledning att begära in ytterligare underlag avseende konferensen. Eftersom varje sökande hade en personlig inbjudan fanns det inte heller anledning att begära in ytterligare underlag för att kontrollera så att sökandena fanns med på deltagarlistan. Hans bedömning var att han inte behövde mer underlag för att bevilja visering.

Hans fokus har att bedöma risken för avhopp. För den bedömningen spelade det ingen roll om det var personer från SIDA, UD etc. som skulle vara med på konferensen. Även om så hade varit fallet hade sökanden kunnat hoppa av i Sverige. Det finns inget krav på att bara högt uppsatta tjänstemän skulle beviljas visering.

Han gjorde samtidigt bedömningen att det var av intresse för Sverige att afghanska medborgare fick resa till Sverige och utveckla sina kunskaper om mänskliga rättigheter och sedan komma tillbaka till Afghanistan och sprida den

kunskapen. Särskilt som det i detta fall handlade om kvinnors rättigheter och jämställdhet.

Några av dem som han beviljat visering efter inbjudan från SAF gick till Sveriges ambassad i Kabul efter att de återvänt till Afghanistan och visade där upp sina pass. Ambassaden mejlade kopior på utresestämplar till honom. Han fick då bekräftat att de hade återvänt.

Om personer som beviljats visering sedan ansöker om asyl brukar det återkopplas. Så att man framåt ska vara mer noggrann i sin visering. När det gäller att två personer som beviljades visering genom beslut den 12 februari 2015 sedan kom att söka asyl minns han inte när det återkopplades till honom. Ibland kan den återkopplingen ske väldigt sent. Han minns att han blev förvånad när han fick veta att de sökt asyl.

När det gäller överklagandena så har enligt Migrationsverkets granskning en lokalanställd, alltså inte Aram Barseghyan, registrerat överklaganden, någon överklagandeskrift synes dock inte ha diarieförts och har inte heller påträffats bland handlingarna. Mot bakgrund av den registrering som skett har dock inte annat kommit fram än att överklagandeskrifter har kommit in och att de har haft det innehåll om huvudtalare som Aram Barseghyan har berättat om. Alicia Godoy Canals tjänsteanteckning innebär att hon har fått kontakt med två representanter för inbjudande förening och att de har lämnat samstämmiga uppgifter. I enlighet med tingsrättens bedömning ovan har åklagaren inte redan genom den omständigheten att det inte finns någon tjänsteanteckning därom motbevisat Aram Barseghyans uppgift om att även han har tagit vissa kontakter. Det bör framhållas att i Alicia Godoy Canals avslag på ansökan läggs tonvikten vid att det ”mot bakgrund av vad som ingivits om syftet med konferensen” inte kan anses tillräckligt angeläget att bevilja visering. En uppgift om att de personer som överklagat skulle ha mer framträdande roller under konferensen innebär, på sätt Kent Larsson har uppgett till

Avdelning 3

Alicia Godoy Canal, att deras besök i Sverige blir mer angeläget. Vad som nu anförts talar för att Aram Barseghyans kontroll av inbjudningarna, utifrån av åklagaren bevisade omständigheter, skulle ha varit tillräcklig.

Samtidigt finns en rad faktorer som talar för att en noggrannare kontroll bort ske för att viseringskodexen rav på kontroll av inbudans riktighet skulle ha varit uppfyllt. Tingsrätten har ovan funnit att det av viseringskodexen följde inte bara att beslutsfattaren skulle kontrollera att det fanns en inbjudan bifogad till ansökan utan att riktigheten av den regelmässigt skulle kontrolleras när det handlade om visering för afghanska medborgare, eftersom förhållandena i Afghanistan då var sådana att det alltid förelåg rimliga tvivel på äktheten hos en inbjudan eller på innehållets sanningsenlighet. Det skulle därvid kontrolleras att inbudaren var en verklig förening etc. om inbudaren inte var känd sedan tidigare, att uppgiven aktivitet som konferens etc. skulle äga rum och att den sökande var inbjuden dit. Inbjudningarna avsåg flera personer som var inbjudna till en och samma sammankomst, vilket i sig är en omständighet som påkallar en närmare kontroll. Vad som anförts om att tiden för kontroller varit begränsad blir då också av mindre betydelse eftersom kontakt med en och samma inbjudare uppfyller en central kontrollfunktion i ett flertal ärenden. Det är tal om flera likartade handlingar där bara namn etc. har bytts ut. Ansökningarna innehåller en rad likartade felaktigheter som t.ex. stavfel och att det inte är rätt kryssat i blanketten när det gäller vem som är sponsor. Det hade bort väcka misstankar att en nybildad ideell förening åtog sig det ekonomiska ansvaret för ett så pass stort antal personer. När det efter den första gruppen ansökningar kommer in ytterligare ansökningar avseende andra konferenser som skulle hållas inom en för sammanhanget mycket kort tidsperiod hade det varit än mer motiverat att vidta ytterligare kontroller.

För att det skulle varit tal om ett godtagbart handlande i den aktuella situationen, en tillräcklig kontroll av inbudaren, hade det enligt tingsrätten krävts att Aram Barseghyan hade begärt in ytterligare underlag avseende var och en av de aktuella

Avdelning 3

konferenserna. Tingsrätten avser då styrkande handlingar i form t.ex. program, hotellbokningar etc.

Denna bristande kontroll av inbjudan spiller över på krav 4) avseende kontroll av att det för sökande finns tillräckligt med medel för uppehälle och logi i Sverige. När det är inbjudaren som enligt ansökan ska stå för uppehälle och logi i Sverige är kontrollen därav inte tillräcklig om inte inbjudan som sådan är kontrollerad på ett godtagbart sätt. När det som i detta fall var tal om en tämligen okänd och nybildad ideell föreningen kan det inte heller anses ha varit tal om ett så tillförlitligt sponsoråtagande att bara ett åtagande i inbjudan hade varit tillräckligt. Även vid en godtagbar kontroll av inbjudan som sådan hade det alltså krävts en närmare kontroll av SAF:s betalningsförmåga genom t.ex. bevis om banktillgodohavanden.

Att ytterligare åtgärder krävdes för en tillräckligt god kontroll har dock inte med sådan tydlighet framgått av viseringskodexen,Handledningen eller Migrationsverkets handbok att det kan anses ha bevisats att Aram Barseghyan haft helt klart för sig att så var fallet. Inte heller bevisningen till stöd för åtalet i övrigt, i huvudsak Aram Barseghyans egna uppgifter om sin utbildning och erfarenhet, ger fog för den slutsatsen.

Frågan blir då om Aram Barseghyan haft så kallat likgiltighetsuppsåt. Prövningen av om sådant uppsåt föreligger ska ske i två led. Först ska frågan ställas om Aram Barseghyan var medveten om risken för att en mer noggrann kontroll behövdes för att den skulle vara godtagbar. Om så är fallet uppkommer den andra frågan, nämligen om han var likgiltig inför det förhållandet. Det ska kunna hållas för visst att den omständigheten att kontrollen inte var godtagbar inte utgjorde ett för honom relevant skäl att avstå från gärningen. För att likgiltighetsuppsåt ska föreligga krävs i allmänhet att det måste vara utrett att risken för en viss effekt eller annan gärningsomständighet, enligt gärningsmannens föreställning, var avsevärd.

Med hänsyn till de faktorer som tingsrätten ovan pekat på när det gäller ansökningarna som sådana och Aram Barseghyans utbildning och erfarenhet när det gäller viseringsärenden måste han enligt tingsrätten varit medveten om risken för att en mer noggrann kontroll behövdes för att vara godtagbar. Mot bakgrund av vad som kommit fram om den tidspress han arbetat under, att varit tal om en bedömningsfråga och att kontakt ändå tagits med inbjudaren finner tingsrätten emellertid inte bevisat att Aram Barseghyan varit likgiltig inför att en mer noggrann kontroll behövdes för att den skulle vara godtagbar.

Vad tingsrätten anfört ovan innebär alltså att åklagaren inte ställt bortom rimligt tvivel att Aram Barseghyan när det gäller ärendena 1)-52) har gjort sig skyldig till att uppsåtligen ha beviljat viseringar trots att kraven i viseringskodexen inte var uppfyllda såvitt avser krav 3) på kontroll av inbjudningar och krav 4) på medel för uppehälle och logi.

3.3.6.2 Ericsson

De till ansökningarna bifogade inbjudningarna från Ericsson innehåller flera stavfel som att styrelseordförandens namn är angivet som t.ex. ”Leif johasson”, udda inslag som att viss text har en annan färg, etc. Redan genom vittnesförhöret med Elisabeth Manzi, då anställd på Ericsson, samt genom språket och utformningen som sådan av inbjudningarna från Ericsson är det utrett att samtliga inbjudningar från Ericsson är förfalskningar.

Tingsrätten har ovan redogjort för utredningen innebärande att sökandena i ärendena nummer 53), 54) och 56) har sökt asyl i Sverige. Därtill har som tingsrätten anfört ovan sökanden i ärende nummer 54), såvitt antecknats i sin ansökan om asyl, berättat att den tagit sig till Sverige med människosmugglare. Även vad sökanden i ärende nummer 56) har berättat i samband med sin asylansökan innebär att människosmugglare varit inblandade. Beträffande ärende

Avdelning 3

nummer 53) har det inte åberopats några handlingar angående vad sökanden uppgett om sin resa vid sin ansökan om asyl. Trots vad som framgått om att dessa sökanden har sökt asyl i Sverige finns det utresestämplar registrerade i deras ärenden. För ärendet nummer 56) finns det också en tjänsteanteckning innebärande att utresestampeln är falsk eftersom kontrollsiffran för aktuell månad var fel. Den omständigheten att en konstaterat falsk utresestampel har registrerats, att utresestämplar registrerats avseende för viseringssökanden som stannat kvar i Sverige och sökt asyl talar ytterligare för att människosmugglare legat bakom den första omgången av sökanden med inbjudningar från Ericsson. Det finns flera likheter mellan ansökningarna från båda grupperna med inbjudningar från Ericsson. Tingsrätten har därför ovan funnit att det beträffande samtliga inbjudningar från Ericsson finns kopplingar till människosmuggling.

Mot att Aram Barseghyan skulle ha känt till kopplingen till människosmuggling och medvetet beviljat asyl trots att villkoren inte var uppfyllda talar emellertid ett antal faktorer. Det finns här anledning att påminna om att det står klart att han tog en kontakt med Ericsson i Sverige med anledning av viseringsansökningar med inbjudningar från det bolaget, som getts in efter de ansökningar som åtalet omfattar. Aram Barseghyan avlog de ansökningarna sedan det uppgetts att inbjudningarna var oriktiga. Denna kontakt togs såvitt kommit fram utan att någon granskning av Aram Barseghyans handläggning hade inletts. Det agerandet synes oförenligt med att Aram Barseghyan på något sätt skulle ha önskat medvetet bistå människosmugglare som skrivit falska inbjudningar från Ericsson. Tingsrätten har därför ovan dragit slutsatsen att den koppling som kommit fram mellan Ericsson-ärendena och människosmuggling inte med någon påtaglig styrka talar för att Aram Barseghyan medvetet skulle ha felaktigt beviljat visering.

Aram Barseghyan har själv berättat följande när det gäller vilka kontroller han gjorde av inbjudningarna från Ericsson. Han hade läst en artikel i DN om att

Avdelning 3

Ericsson hade etablerat sig i Afghanistan. En tid efter det kom det viseringsansökningar innebärande att afghanska medborgare skulle delta i en utbildning i Sverige som Ericsson arrangerade. Han försökte ringa till Ericsson i Sverige, men kom inte fram. Han kontaktade då Ericsson i Afghanistan. Han kontrollerade arbetsgivarintygen. Det var inget i inbjudningarna som fick honom att betvivla att de var riktiga. Han fick sedan ett telefonsamtal innebärande att sökandena ville stanna längre för att titta på tennis. Han sa att han kunde titta på det om han fick något underlag avseende det. Det var då han fick inbjudningarna avseende tennisturneringen. Huvudinbjudan avsåg dock utbildning. Han vet inte varför huvudinbjudningarna inte finns med i pärnarna. De har kanske fallit ur. Han beviljade visum för utbildningen, för honom spelade det ingen roll om de dessutom skulle titta på tennis. Det kom två omgångar med inbjudningar från Ericsson, han beviljade visum för dem. Det var för den första som det kom in kompletteringar avseende tennis. Den andra omgången avsåg enbart utbildning. När det kom en tredje omgång tyckte han att det var konstigt, det var för många. Han tog då kontakt med Ericsson i Sverige. Det visade sig att de inbjudningarna var falska. Han avslog då ansökningarna.

Inbjudningarna avsåg flera personer som var inbjudna till en och samma sammankomst, vilket i sig är en omständighet som påkallar en närmare kontroll. Vad som anförts om att tiden för kontroller varit begränsad blir då också av mindre betydelse eftersom kontakt med en och samma inbjudare uppfyller en central kontrollfunktion i ett flertal ärenden. Inbjudningarna är därtill formulerade och utformade på ett sådant sätt att de för var och en framstår som förfälskningar. För att kravet på kontroll av inbjudans riktighet skulle ha varit uppfyllt hade krävts att Aram Barseghyan fått inbjudningarna bekräftade av Ericsson i Sverige. Det måste även Aram Barseghyan ha insett när han beviljade viseringarna. Aram Barseghyans uppgift om att han inte skulle ha lyckats komma i kontakt med Ericsson i Sverige framstår enligt tingsrätten som en uppenbar efterhandskonstruktion. Det förefaller självklart att det hade varit möjligt för honom att få kontakt med Ericsson i Sverige.

Avdelning 3

Han hade kunnat ringa vid annat tillfälle om det för tillfället inte var möjligt att ringa samtal till Sverige eller skicka ett e-postmeddelande. Aram Barseghyan har alltså uppsåtligen beviljat visering trots att krav 3) avseende kontroll av inbjudan inte var uppfyllt.

Denna bristande kontroll av inbjudaren spiller över på krav 4) avseende kontroll av att det för sökande finns tillräckligt med medel för uppehälle och logi i Sverige. När det är inbjudaren som enligt ansökan ska stå för uppehälle och logi i Sverige är kontrollen därav inte tillräcklig om inte inbjudan som sådan är kontrollerad på ett godtagbart sätt. Det måste även Aram Barseghyan ha insett när han beviljade viseringarna.

Det är således ställt bortom rimligt tvivel att Aram Barseghyan när det gäller ärendena 53)-92) uppsåtligen har beviljat viseringar trots att kraven i viseringskodexen inte var uppfyllda såvitt avser krav 3) på kontroll av inbjudningar och krav 4) på medel för uppehälle och logi.

3.3.6.3 Scania

När det gäller sökandena från Scania är det genom vittnesförhöret med Per Hillström, då anställd på Scania, utrett att samtliga inbjudningar är falska.

Aram Barseghyan har själv berättat följande när det gäller vilka kontroller han gjorde av inbjudningarna från Scania. Han kontrollerade samtliga handlingar. Han ringde till Scania i Sverige, men fick inget svar. När han ringde till arbetsgivaren i Afghanistan visade det sig emellertid att det fanns en person från Scania där, som höll på med inbjudningar. Den personen pratade ganska bra engelska. Från den personen fick han en bekräftelse på att det skulle vara en utbildning och att sökandena var inbjudna. Det var inte inbjudaren som han pratade med, men det var en representant för Scanias svenska kontor som råkade befinna sig i Afghanistan.

Avdelning 3

Eftersom han fick en bekräftelse på inbjudan och skulle bevilja ansökningarna gjorde han inte någon anteckning angående telefonsamtalet.

Inbjudningarna avsåg flera personer som var inbjudna till en och samma sammankomst, vilket i sig är en omständighet som påkallar en närmare kontroll. Vad som anförts om att tiden för kontroller varit begränsad blir då också av mindre betydelse eftersom kontakt med en och samma inbjudare uppfyller en central kontrollfunktion i ett flertal ärenden. Inbjudningarna är därtill formulerade och utformade på ett sådant sätt att de för var och en framstår som förfälskningar. Att på sätt Aram Barseghyan uppgett nöja sig med att prata med en person som råkat befinna sig på arbetsgivarens kontor utgör under de förhållandena inte en godtagbar kontroll av inbjudan. För att kravet på kontroll av inbjudan skulle ha varit uppfyllt hade krävts att Aram Barseghyan fått inbjudningarna bekräftade genom en kontakt med Scania i Sverige. Det måste även Aram Barseghyan ha insett när han beviljade viseringarna. Aram Barseghyans uppgift om att han inte skulle ha lyckats komma i kontakt med Scania i Sverige framstår som en uppenbar efterhandskonstruktion. Det förefaller självklart att det hade varit möjligt för honom få kontakt med Scania i Sverige. Han hade kunnat ringa vid annat tillfälle om det för tillfället inte var möjligt att ringa samtal till Sverige eller skicka ett e-postmeddelande. Aram Barseghyan har alltså uppsåtligen beviljat visering trots att krav 3) avseende kontroll av inbjudan inte var uppfyllt.

Denna bristande kontroll av inbjudningarna spiller över på krav 4) avseende kontroll av att det för sökande finns tillräckligt med medel för uppehälle och logi i Sverige. När det är inbjudaren som enligt ansökan ska stå för uppehälle och logi i Sverige är kontrollen därav inte tillräcklig om inte inbjudan som sådan är kontrollerad på ett godtagbart sätt. Det måste även Aram Barseghyan ha insett när han beviljade viseringarna.

Avdelning 3

Det är således ställt bortom rimligt tvivel att Aram Barseghyan när det gäller ärendena 93)-113) uppsåtligen har beviljat viseringar trots att kraven i viseringskodexen inte var uppfyllda såvitt avser krav 3) på kontroll av inbjudningar och krav 4) på medel för uppehälle och logi.

3.3.6.4 IAWO

Åklagaren har inte beträffande ärendena med inbjudningar från föreningen IAWO påstått någon brist när det gäller kravet på medel för uppehälle och logi utan enbart påstått brist vad gäller krav 3) på kontroll av inbjudan.

När det gäller IAWO finns en koppling till SAF och därmed i viss mån till människosmuggling. Kopplingen består i att Javid Rezai har uppgetts som inbjudare för IAWO-sökanden och varit referens för SAF. Enligt en tjänsteanteckning av Alica Godoy Canal i det ärendet hade han vid telefonsamtal uppgett att han arbetade heltid för SAF. Det har dock inte i målet kommit fram något om att sökandena som fått visum beviljade under åberopande av en inbjudan från IAWO kvarblivit i Sverige. Det finns inte heller några falska utresestämplar eller någon utredning innebärande att inbjudningarna skulle ha varit falska. Vidare finns det inte någon utredning i målet innebärande att föreningen som sådan inte faktiskt existerade vid tidpunkten för ansökningarna om visum eller för att den i inbjudan angivna konferensen aldrig ägde rum.

Aram Barseghyan har själv berättat följande när det gäller vilka kontroller han gjorde av inbjudningarna från IAWO. Han pratade med både arbetsgivarna och inbjudarna. Genom kontakterna fick han veta att det skulle vara en konferens. Han har dock inte dokumenterat kontakterna eftersom de bekräftade inbjudan.

I enlighet med tingsrättens bedömning ovan har åklagaren inte redan genom den omständigheten att det inte finns någon tjänsteanteckning därom motbevisat Aram

Avdelning 3

Barseghyans uppgift om att han har tagit kontakt med representanter för IAWO och arbetsgivare. Vad som nu anförts talar för att Aram Barseghyans kontroll av inbjudningarna, utifrån av åklagaren bevisade omständigheter, skulle ha varit tillräcklig.

Samtidigt finns en rad faktorer som talar för att en noggrannare kontroll bort ske för att viseringskodexen rav på kontroll av inbjudans riktighet skulle ha varit uppfyllt. Tingsrätten har ovan funnit att det av viseringskodexen följde inte bara att beslutsfattaren skulle kontrollera att det fanns en inbjudan bifogad till ansökan utan att riktigheten av den regelmässigt skulle kontrolleras när det handlade om visering för afghanska medborgare, eftersom förhållandena i Afghanistan då var sådana att det alltid förelåg rimliga tvivel på äktheten hos en inbjudan eller på innehållets sanningsenlighet. Det skulle därvid kontrolleras att inbjudaren var en verklig förening etc. om inbjudaren inte var känd sedan tidigare, att uppgiven aktivitet som konferens etc. skulle äga rum och att den sökande var inbjuden dit. Inbjudningarna avsåg flera personer som var inbjudna till en och samma sammankomst, vilket i sig är en omständighet som påkallar en närmare kontroll. Vad som anförts om att tiden för kontroller varit begränsad blir då också av mindre betydelse eftersom kontakt med en och samma inbjudare uppfyller en central kontrollfunktion i ett flertal ärenden. Det är tal om flera likartade handlingar där bara namn etc. har bytts ut. Ansökningarna innehåller en rad likartade felaktigheter som t.ex. stavfel och att det inte är rätt kryssat i blanketten när det gäller vem som är sponsor. Ett mer framträdande stavfel är att konferensen enligt inbjudan skulle äga rum i ”Gotenberg”. Det hade bort väcka misstankar att en ideell tämligen okänd förening åtog sig det ekonomiska ansvaret för ett så pass stort antal personer.

För att det skulle varit tal om ett godtagbart handlande i den aktuella situationen, en tillräcklig kontroll av inbjudaren, hade det enligt tingsrätten krävts att Aram Barseghyan hade begärt in ytterligare underlag avseende konferensen. Tingsrätten avser då styrkande handlingar i form t.ex. program, hotellbokningar etc. Denna

Avdelning 3

bristande kontroll av inbjudaren spiller över kravet avseende kontroll av att det för sökande finns tillräckligt med medel för uppehälle och logi i Sverige. När det är inbjudaren som enligt ansökan ska stå för uppehälle och logi i Sverige är kontrollen därav inte tillräcklig om inte inbjudan som sådan är kontrollerad på ett godtagbart sätt. När det som i detta fall var tal om en tämligen okänd ideell föreningen kan det inte heller anses ha varit tal om ett så tillförlitligt sponsoråtagande att bara ett åtagande i inbjudan hade varit tillräckligt. Även om vid en godtagbar kontroll av inbjudan som sådan hade det krävts en närmare kontroll av IAWO:s betalningsförmåga genom t.ex. bevis om banktillgodohavanden.

När det gäller Aram Barseghyans uppsåt gör tingsrätten samma bedömning som ovan beträffande SAF. Det kan enligt tingsrätten inte anses bevisat att Aram Barseghyan haft helt klart för sig att ytterligare åtgärder krävdes för en tillräckligt god kontroll. Tingsrätten finner inte heller bevisat att Aram Barseghyan varit likgiltig inför att en mer noggrann kontroll behövdes för att den skulle vara godtagbar.

Vad tingsrätten anfört ovan innebär alltså att åklagaren inte ställt bortom rimligt tvivel att Aram Barseghyan när det gäller ärendena 114)-122) har gjort sig skyldig till att uppsåtligen ha beviljat viseringar trots att kraven i viseringskodexen inte var uppfyllda såvitt avser krav 3) på kontroll av inbjudningar.

3.3.7 Slutsats angående bevisade åsidosättanden

Åklagaren har alltså såvitt gäller ärendena 53)-113) med inbjudningar från Scania och Ericsson bevisat att Aram Barseghyan uppsåtligen har beviljat viseringar trots att kravet i viseringskodexen på kontroll av att inbjudningar varit riktiga inte har varit uppfyllt. Han har därigenom i samma ärenden också beviljat viseringar trots att kravet i viseringskodexen på kontroll av att det har funnits tillräckligt med medel

för sökandenas uppehälle och logi i Sverige inte har varit uppfyllt. Det har handlat om totalt 61 ärenden.

3.4 Gärningarna är att rubricera som tjänstefel av normalgraden och har ett samlat straffvärde om fängelse sex månader

Straffskalan för tjänstefel av normalgraden är böter eller fängelse i högst två år. Om gärningen med hänsyn till gärningsmannens befogenheter eller uppgiftens samband med myndighetsutövningen i övrigt eller till andra omständigheter är att anse som ringa, ska inte dömas till ansvar. Om ett brott har begåtts uppsåtligen och är att anse som grovt, ska gärningsmannen dömas för grovt tjänstefel till fängelse, lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömning av om brottet är grovt ska särskilt beaktas om gärningsmannen allvarligt har missbrukat sin ställning eller om gärningen för någon enskild eller det allmänna har medfört allvarligt förfång eller otillbörlig förmån som är betydande.

Gärningarna är enligt tingsrätten inte att anse som ringa. Frågan är om de är att bedöma som tjänstefel av normalgraden eller som grovt tjänstefel.

Aram Barseghyan har upprepat och med uppsåt i ett stort antal ärenden beviljat Schengenvisering trots att kraven enligt viseringskodexen inte var uppfyllda. I uppgiften att pröva ansökningar om Schengenvisering ligger att tillvarata inte bara Sveriges utan samtliga medlemsstaters intressen. Ett av syftena bakom Schengenregelverket är att stärka åtgärderna mot internationell kriminalitet och olaglig invandring. Bristerna i kontrollen vid beviljande av Schengenviseringar riskerar att leda till ett allvarligt förfång för det allmänna och för Schengens övriga medlemsstater och leder till en otillbörlig förmån för enskilda som är betydande. I försvårande riktning talar också att Aram Barseghyan haft en arbetsledande ställning. Åklagaren har i sin slutplädning hänfört sig till Svea hovrätts dom den 21 januari 2021 i mål nr B 5966-19. Tingsrätten finner dock att bevisade

omständigheter i det här fallet skiljer sig betydligt från vad som funnits bevisat i det fallet. Hovrätten har i det fallet bland annat funnit att den tilltalade uppsåtligen hade beviljat visering trots att ambassaden saknade behörighet och trots att jävsförhållande förelåg. Sammantaget finner inte tingsrätten att nu aktuella gärningar är att bedöma som grova. Aram Barseghyan ska därför dömas för 61 fall av tjänstefel. Även om gärningarna inte är att bedöma som grova är det tal om upprepade allvarliga brister som enligt tingsrätten har ett samlat straffvärde om fängelse sex månader.

3.5 Straffmättningsvärde och påföljdsval

Utöver det samlade straffvärdet om fängelse sex månader ska vid straffmätningen beaktas att Aram Barseghyan till följd av brotten har förlorat sitt arbete och att hans förutsättningar att i framtiden få likvärdigt arbete blivit påtagligt begränsade.

Av viss betydelse är också att det i någon mån är tal om så kallad sen lagföring. Gärningarna är begångna i tiden från och med juli 2015 till och med november 2015, alltså för över fem år sedan. Enligt 29 kap. 5 § första stycket 3 brottsbalken ska vid straffmätningen i skälig omfattning beaktas om en i förhållande till brottets art ovanligt lång tid har förflutit sedan brottet begicks (sen lagföring). Det är främst tiden mellan brott och slutlig dom som har relevans. Enligt förarbetena måste skillnad göras mellan olika typer av brott. Att fyra år har förflutit från en stöld kan enligt propositionstexten utgöra sen lagföring medan det däremot ofta inte gör det vid ett skattebrott, där det regelmässigt förflyter långa tider på grund av överklaganden i skattefrågan m.m. (se prop. 1987/88:120 s. 95).

Polisanmälan skedde i februari 2017. Såvitt kommit fram delgavs dock Aram Barseghyan brottsmisstanke först i april 2019. Åklagaren har anfört att han inte ansvarade för förundersökningen under hela den aktuella tiden och att han inte kan svara på hur skyndsamt den har bedrivits, förutom att den har bedrivits av erfarna

Avdelning 3

utredare och att det kan ha varit svårt att få handlingar från Migrationsverket. Några mer konkreta uppgifter om svårigheter att få handlingar från Migrationsverket har inte lämnats. David Lindstrand uppgav under sitt förhör att den grupp som sattes samman för att granska viseringsärendena arbetade därmed under februari och mars 2019. Vad som således kommit fram utesluter inte, men tyder inte heller på, svårigheter att få information från Migrationsverket. Vad som kommit fram om förundersökningens bedrivande innebär alltså enligt tingsrätten inte annat än att den, utan Aram Barseghyans förskyllan, tagit längre tid än vad som varit motiverat. Detta även med beaktande av att det har varit tal om förhållandevis svårutredd brottslighet. Det får därmed anses ha förflutit så lång tid sedan brotten begicks att viss hänsyn ska tas till det vid straffmätningen. Det kan läggas till att det inte har varit tal om några så beaktansvärda dröjsmål sedan Aram Barseghyan delgavs brottsmisstanke att det skulle vara tal om en kränkning av hans rätt till rättegång inom skäligen tid enligt artikel 6.1 i Europakonventionen.

Vad tingsrätten ovan anfört angående omständigheter av betydelse för straffmätningen innebär att straffmätningens värde uppgår till fängelse fyra månader.

Att straffmätningens värde ligger på fängelse innebär dock inte nödvändigtvis att påföljden ska bestämmas till fängelse. Vid val av påföljd ska rätten enligt 30 kap. 4 § brottsbalken fästa särskilt avseende vid omständigheter som talar för en lindrigare påföljd än fängelse. Som skäl för fängelse får rätten, utöver brottslighetens straffvärde och art, beakta att den tilltalade tidigare har gjort sig skyldig till brott.

När det gäller valet av påföljd är straffvärdet inte så högt att det med anledning därav föreligger någon presumtion för att välja fängelse. Brottet är inte av sådan art att det finns en presumtion för fängelse. Inte heller föreligger det någon tidigare brottslighet som påverkar påföljdsvalet.

Avdelning 3

Vad som kommit fram om Aram Barseghyans personliga förhållanden gör att det saknas särskild anledning att befara att han kommer att göra sig skyldig till fortsatt brottslighet. Aram Barseghyans har till synes inte något behov av övervakning. Med hänsyn härtill ska påföljden bestämmas till villkorlig dom, som i enlighet med huvudregeln ska förenas med dagsböter.

Lägsta möjliga antal dagsböter som kan dömas ut är 30 (se 25 kap. 2 § första stycket brottsbalken). Tingsrätten bestämmer med hänsyn till det samlade straffmättningsvärdet antalet dagsböter till 80. Dagsboten bestäms efter den tilltalades ekonomiska förhållanden och kan bestämmas till ett visst belopp från och med 50 till och med 1 000 kronor (se 25 kap. 2 § andra stycket brottsbalken). Med hänsyn till vad som i detta mål har kommit fram om Aram Barseghyans ekonomiska förhållanden bestämmer tingsrätten dagsboten till det belopp som framgår av domslutet.

3.6 Övrigt

Innan advokaten Thomas Bodström blev offentlig försvarare var annan advokat förordnad. Den advokaten har i tidigare beslut tillerkänts ersättning för sitt arbete. Tingsrätten har dock inte i det beslutet tagit ställning till huruvida den kostnaden ska stanna på staten eller om Aram Barseghyan ska förpliktas att återbetala del därav.

Det saknas anledning att ifrågasätta att advokat Thomas Bodström verkligen utfört arbete i den omfattning som anges i kostnadsräkningen. Åklagaren har yttrat sig över kostnadsräkningen och anfört att han inte har någon erinran mot advokatens kostnadsanspråk. Med hänsyn till uppdragets art och omfattning har det emellertid enligt tingsrätten inte varit rimligt att ägna saken den tid och det arbete som angetts. Tingsrätten kan därvid konstatera att försvaren enbart närvarat vid ett polisförhör med Aram Barseghyan, men därutöver haft hela fem sammanträffanden med honom

Avdelning 3

och därtill flera telefonkontakter. Försvaren har också begärt ersättning för att ha ägnat 130 timmar, mer än tre arbetsveckor, åt att gå igenom förundersökningen. Även med beaktande av förundersökningens omfattning sett till antal sidor framstår inte den tidsåtgången som skäligen motiverad. Mot bakgrund av att åklagaren inte haft någon erinran mot kostnadsanspråket anser dock tingsrätten att det inte finns fog för att vid bedömningen av vad som utgör skäligen motiverad arbetstid dra av mer än tio timmar från vad försvararen har angett i specifikationen till kostnadsräkningen, dvs. en reduktion från 188 timmar till 178 timmar. Till följd av advokatens felaktiga summering vid beräkningen av begärd ersättning för arbete i kostnadsräkningen innebär dock denna reduktion från tingsrättens sida inte någon större avvikelser från vad han faktiskt har begärt i ersättning.

När en tilltalad döms för ett brott, ska den tilltalade ersätta staten för det som har betalats av allmänna medel i ersättning till försvararen (se 31 kap. 1 § första stycket rättegångsbalken). Aram Barseghyans inkomst är sådan att han kan åläggas full återbetalningsskyldig. Vid bestämmande av återbetalningsskyldighetens storlek bör dock hänsyn tas till att åtalet bifallits endast till viss del. Av förarbetena till bestämmelsen framgår vidare att den tilltalades betalningsförmåga ska tas i anspråk inom rimliga gränser och att domstolen bör se till att betalningsskyldigheten och påföljden tillsammans utgör en lämplig reaktion från samhället (se prop. 1972:4 s. 267). Vid en sammantagen bedömning anser tingsrätten att Aram Barseghyans återbetalningsskyldighet ska begränsas till ca 1/5 av den totala kostnaden för båda försvararna som har varit förordnade för honom.

Eftersom Aram Barseghyan döms för brott där fängelse ingår i straffskalan ska han betala avgift till brottsofferfonden.

ATTUNDA TINGSRÄTT

DOM

B 4012-19

Avdelning 3

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (TR-01)

Ett överklagande ställs till Svea hovrätt och ska ha kommit in till tingsrätten senast den 17 mars 2021.

Malin Käll

I avgörandet har rådmannen Malin Käll samt nämndemännen Peter Berggren, Mia Bronieus och Anneli Vuojärvi deltagit. Rätten är enig.

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd.

Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se